WERKEN AAN HET NOORD-HOLLAND VAN MORGEN

VERKIEZINGSPROGRAMMA VVD NOORD-HOLLAND

2027–2031

Inhoud

VOORWOORD 3

SAMENVATTING 4

RUIMTE EN WONEN 10

MOBILITEIT 15

ENERGIE, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID 20

NATUUR, STIKSTOF EN WATER 26

ECONOMIE, CULTUUR, RECREATIE EN SPORT 33

FINANCIËN, BESTUUR EN ORGANISATIE 40

REGIONALE SPEERPUNTEN 46

VOORWOORD

Ruim 14 jaar geleden ben ik in Noord-Holland komen wonen en gaan houden van dit prachtige deel van ons land. Een provincie die als een schiereiland wordt omzoomd door de mooie kusten van de Noordzee en de Waddenzee en van het IJsselmeer en het Markermeer. Noord-Holland is een provincie met vele karakteristieke dorpen en historische binnensteden die bezoekers van over de hele wereld hier naartoe trekken. Maar ook een provincie die met de grootste economie van Nederland veel bedrijvigheid en werkgelegenheid genereert: de havens in het Noordzeekanaalgebied en Den Helder, de industrie in de Zaanstreek en de IJmond, de Amsterdamse Zuidas, luchthaven Schiphol, het Hilversumse Media Park, de Energy and Health Campus in Petten en Seed Valley in West-Friesland en de Kop van Noord-Holland.

Dat nemen we als VVD niet voor lief. Het verdienvermogen van onze provincie en onze kwaliteit van leven staan namelijk onder druk. Netcongestie, stikstof, woningnood en verouderde infrastructuur vragen allemaal om concrete oplossingen, zodat het met Noord-Holland niet alleen goed, maar nog beter gaat. Dat geeft mij energie om, met het optimisme dat liberalen kenmerkt, de mouwen op te stropen en aan de slag te gaan!

Gelukkig heeft de VVD de afgelopen vier jaar al veel tastbare resultaten kunnen boeken. Voor een toekomstbestendige, duurzame economie en voor een fijne leefomgeving. Zo hebben we meer ruimte gemaakt voor ‘een straatje erbij’ aan de randen van dorpen en steden en ook voor grote woningbouwprojecten buiten stedelijk gebied, zodat meer mensen een passend huis kunnen vinden. Ook hebben we miljoenen euro’s extra vrijgemaakt voor onderhoud, renovatie en aanleg van provinciale wegen om de bereikbaarheid op peil te houden en geven we ondernemers met innovatieve oplossingen voor het volle stroomnet financieel een steuntje in de rug.

We willen nu doorpakken. Zorgen dat de basis op orde is voordat er nieuwe ambities bijkomen. Onnodige regels schrappen en procedures inkorten. Minder lang praten, sneller besluiten nemen en vooral uitvoeren. Een provincie die ruimte geeft, maar ook regie pakt waar dat nodig is. Een provincie die samen met inwoners, ondernemers, kennis- en maatschappelijke instellingen, het Rijk, gemeenten en waterschappen Noord-Holland van het slot haalt.

Om dit te bereiken wil de VVD dat de provincie met forse investeringen en met de eigen ambtelijke capaciteit absolute prioriteit geeft aan het oplossen van de netcongestie. Dit tezamen met focus op het verlagen van de stikstofuitstoot om de vergunningverlening weer op gang te brengen. Daarmee creëren we ruimte om woningen te bouwen, bedrijven te laten groeien en verduurzamen en geven we boeren en natuur weer perspectief. Zo houden we Noord-Holland welvarend en blijft het een prachtige provincie om in te leven. Zo werken we aan het Noord-Holland van morgen.

Klaas-Jeroen Terwal

Lijsttrekker Provinciale Statenverkiezingen 2027

SAMENVATTING

De provincie Noord-Holland is een prachtige provincie om in te wonen, werken en recreëren. Dat zien we iedere dag. Of je nu met de auto of de trein van Haarlem naar Den Helder of Enkhuizen reist, over de Loosdrechtse Plassen of Amsterdamse grachten vaart, een bezoek brengt aan Texel, een rondje loopt over de Zaanse Schans of één van de vele kustplaatsen bezoekt, zoals Egmond aan Zee, Wijk aan Zee of Zandvoort: overal zie je de diversiteit en daarmee de kracht van onze provincie.

Als VVD zijn we trots op wat we de afgelopen jaren in het provinciebestuur hebben bereikt. Zo hebben we gemeenten meer ruimte gegeven om woningen te bouwen én hen ondersteund met extra middelen om bouwvergunningen sneller af te handelen. Ook hebben we verschillende knelpunten in het Noord-Hollandse wegennet aangepakt, zoals de A.C. de Graafweg (N241) en de N201 bij Cruquius. Verder hebben we extra geïnvesteerd in het onderhoud, de renovatie en de vervanging van wegen, bruggen en andere infrastructuur. Daarbij hebben we de provinciale lasten voor automobilisten weer tot de laagste van Nederland weten te houden.

We zijn echter nog niet klaar. Integendeel: Noord-Holland kent nog veel grote uitdagingen. Dit alles speelt in een tijd waarin de geopolitieke spanningen toenemen, de oorlog in Oekraïne voortduurt en de energiezekerheid niet langer vanzelfsprekend is. Strategische autonomie en weerbaarheid zijn daardoor geen abstracte begrippen, maar opgaven die ook onze provincie direct raken. Tegelijkertijd neemt de druk op de schaarse ruimte in Noord-Holland verder toe, of het nu om wonen, economie, energie, bereikbaarheid of natuur en recreatie gaat. Bovendien is meer geld nodig om onze (vitale) infrastructuur te vernieuwen en weerbaarder te maken.

Juist in deze tijd is het belangrijk dat de provincie duidelijke prioriteiten stelt en zich richt op concrete resultaten. In deze samenvatting vindt u de belangrijkste keuzes die de VVD voor de komende vier jaar maakt om Noord-Holland welvarend én leefbaar te houden.

Volop ruimte voor wonen, werken én ondernemen

Noord-Holland groeit en verandert, maar staat ook voor grote opgaven. Tussen nu en 2040 moeten er ruim 200.000 woningen bijkomen, zodat iedereen in onze provincie een passend thuis kan vinden. Ondernemers en bedrijven moeten kunnen innoveren, groeien en verduurzamen. Alleen door die ruimte te bieden, kunnen we onze welvaart doorgeven aan volgende generaties. Tegelijkertijd moeten we ruimte maken om onze energie-infrastructuur te vernieuwen, te verzwaren en uit te breiden. Daarnaast willen we onze steden en dorpen bereikbaar houden en zorgen voor een aantrekkelijke, groene leefomgeving.

Veel ambities dus, en de ruimte is schaars. Dat vraagt om een politiek die keuzes maakt. De VVD kiest voor *wonen én werken*. Een sterke economie heeft baat bij voldoende woningen en andersom: zonder bedrijven geen banen en zonder huizen geen plek voor werknemers. We bouwen voort op onze eerdere inzet om het mogelijk te maken om ook aan de randen van steden en dorpen huizen bij te bouwen én beschermen de (milieu-)ruimte die bedrijven nodig hebben om te investeren en te verduurzamen.

Maar juist die ambities lopen steeds vaker vast op twee grote knelpunten: *netcongestie en stikstof*. Woningbouwprojecten vallen stil, bedrijven kunnen niet meer uitbreiden en investeringen in onze infrastructuur en verduurzaming lopen vast. Dit raakt direct aan de leefbaarheid en het verdienvermogen van Noord-Holland. Zonder extra capaciteit op het elektriciteitsnet valt Noord-

Holland letterlijk stil. Voor het oplossen van de netcongestie is bovendien stikstofruimte nodig. Daarom heeft een samenhangende aanpak van de netcongestie en stikstof voor de VVD de hoogste prioriteit.

Als provincie nemen we hierin, samen met het Rijk, verantwoordelijkheid. We geven prioriteit aan investeringen die de netcongestie verlichten en tegelijk stikstofruimte vrijspelen, zodat we de woningbouw kunnen versnellen en onze economie kunnen versterken en verduurzamen.

Onze aanpak bij ruimtelijke keuzes is realistisch en doelgericht. Bij nieuwe plannen, investeringen, subsidies en de inzet van ambtelijke capaciteit kijken we wat Noord-Holland nodig heeft om vooruit te komen: veiligheid, voldoende ruimte voor wonen en werken, bereikbaarheid en een betrouwbaar en toekomstbestendig energiesysteem. Waar mogelijk combineren we functies slim, schrappen en vereenvoudigen we regels en versnellen we provinciale vergunningprocedures. Zo krijgen inwoners, ondernemers, bouwers, boeren en tuinders weer ruimte om te investeren in de toekomst en brengen we Noord-Holland samen verder.

Mobiliteit als basis voor vrijheid én vestigingsfactor

Bereikbaarheid is vrijheid. De vrijheid om naar je werk te gaan, een opleiding te volgen, familie en vrienden te bezoeken, te recreëren of te sporten. Het is een voorwaarde voor veel van wat we dagelijks doen. De VVD wil dat iedereen zich veilig en vlot kan verplaatsen en zelf kan kiezen hoe: auto, fiets, openbaar vervoer en deelmobiliteit hebben allemaal een plek in Noord-Holland.

Bereikbaarheid is daarmee geen sluitpost, maar een randvoorwaarde voor wonen, werken en economische groei. Nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen vragen vanaf dag één om een goede bereikbaarheid. Wegen, fietspaden, openbaar vervoer en vaarwegen ontwikkelen we in samenhang.

Dagelijks wordt onze infrastructuur intensief gebruikt. Ondertussen naderen veel (vaar-)wegen en infrastructurele kunstwerken het einde van hun levensduur. We staan daarmee voor een grote renovatie- en vervangingsopgave van onze wegen, vaarwegen, kades, sluizen, bruggen, viaducten en tunnels. Deze vormen de ruggengraat van onze infrastructuur. We investeren fors in onderhoud en vernieuwing én blijven investeren in vitale verbindingen voor personen- en goederenvervoer. Op deze manier houden we Noord-Holland bereikbaar en economisch sterk.

Daarnaast zorgen we voor een weerbare en toekomstbestendige provinciale infrastructuur en een goed functionerend en betaalbaar openbaar vervoer. We stimuleren slimme mobiliteitsoplossingen, werken aan de verduurzaming van mobiliteit en beperken waar mogelijk de hinder voor inwoners en ondernemers bij werkzaamheden aan infrastructuur. Op deze manier houden we Noord-Holland ook in de toekomst in beweging.

Een betrouwbaar, betaalbaar en toekomstbestendig energiesysteem

Zonder voldoende capaciteit op het elektriciteitsnet worden er geen nieuwe woningen gebouwd, kunnen bedrijven niet groeien, verzwakt de concurrentiepositie van onze maakindustrie en stagneert de verduurzaming. Kortom, de versterking en verduurzaming van onze economie en de verbetering van de leefbaarheid komen allemaal tot stilstand. Een betrouwbaar energiesysteem is daarmee een voorwaarde voor de toekomst van Noord-Holland.

De energietransitie is in volle gang. Juist Noord-Holland heeft de kennis en bedrijvigheid in huis om hierin een voortrekkersrol te spelen. Dat zien we terug in de aanlanding van wind op zee, Den

Helder als offshore- en energiehaven, het Noordzeekanaalgebied waar industrie en verduurzaming samenkomen en Petten als belangrijk kenniscluster.

Onze inzet is een robuust, betaalbaar en toekomstbestendig energiesysteem, zodat nieuwe woningen snel gebouwd kunnen worden, ondernemers kunnen investeren en verduurzamen, de industrie kan blijven concurreren en vitale voorzieningen blijven draaien. De VVD kiest voor maatregelen die aantoonbaar bijdragen aan minder netcongestie, meer leveringszekerheid en een energiesysteem dat voor inwoners en bedrijven zo betaalbaar mogelijk blijft.

Wat ons betreft neemt de provincie de regie om de netcongestie samen met andere overheden, netbeheerders en bedrijven op te lossen, ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid. Daarom geven we voorrang aan investeringen in de energie-infrastructuur en maatregelen die de netcongestie verminderen boven nieuwe ambities en nieuw beleid. Energieprojecten duren nu vaak veel te lang, soms wel tien tot vijftien jaar. Dat moet én kan sneller. We kiezen voor actie en daarmee voor investeren, versnellen en knopen doorhakken. We vereenvoudigen procedures, beperken onnodige regels en hanteren een heldere VVD-versnellingsnorm: *maximaal twee jaar voor onderzoek en besluitvorming en twee jaar om te bouwen.*

De energietransitie schiet niet op wanneer ideologieën keuzes uitsluiten. De VVD kiest niet voor één techniek, maar grijpt alle oplossingen aan die bijdragen aan een betrouwbaar, betaalbaar en toekomstbestendig energiesysteem: energiebesparing, slimmer energiegebruik, energiehubs, energieopslag, wind op zee, waterstof, geothermie en kernenergie — waaronder kleine modulaire reactoren (SMR's).

Klimaatverandering raakt ook Noord-Holland. We worden steeds vaker met de gevolgen van droogte, hitte en wateroverlast geconfronteerd. Daarom investeren we in waterveiligheid, klimaatadaptatie, energie-infrastructuur en verduurzaming van mobiliteit en industrie, altijd met oog voor betaalbaarheid en de concurrentiepositie van bedrijven. Zonder ondernemers immers geen groene groei.

Duurzaamheid, economische ontwikkeling en betaalbaarheid gaan hand in hand. Wij zetten in op oplossingen die zorgen voor een toekomstgericht en robuust energiesysteem, een betrouwbare energievoorziening en nieuwe kansen creëren voor verduurzaming en werkgelegenheid, zonder onnodige lasten of beperkingen voor inwoners en ondernemers.

Natuur draait om goed beheren van wat we hebben

Noord-Holland is rijk aan natuur, water en landschap. Van de kust en duinen tot de polders, veenweiden en heidevelden. Dagelijks genieten inwoners hiervan door te wandelen, fietsen, varen en recreëren. Wij zijn trots op deze bijzondere gebieden en willen er goed voor zorgen. Niet door steeds meer natuurgebieden aan te wijzen, maar door de natuur die we hebben beter te beheren, de kwaliteit aantoonbaar te verbeteren en de toegankelijkheid te vergroten.

We vinden dat publieke middelen moeten bijdragen aan aantoonbare verbetering van de natuur. Daarom sturen we op meetbare lokale resultaten in plaats van uitsluitend op aantallen hectares. Nieuwe natuurclaims of beschermingsregels voegen we alleen toe als daarvoor een duidelijke noodzaak bestaat, sprake is van aantoonbare meerwaarde én de financiële dekking is geregeld.

Tegelijkertijd willen we dat inwoners van een fijne leefomgeving kunnen genieten. Daarom investeren we in meer groen rondom steden en dorpen, zodat inwoners dicht bij huis kunnen

recreëren en de druk op kwetsbare natuurgebieden afneemt. We willen voorkomen dat natuur, water, recreatie, bereikbaarheid, woningbouw en economische ontwikkeling tegenover elkaar komen te staan. Te vaak wordt de vraag gesteld wat niet mag. De VVD draait dat om. We kijken wat er wél kan en hoe functies slim gecombineerd kunnen worden.

Onze inzet is het verbeteren van de bestaande natuur én het mogelijk maken van ontwikkeling. We kiezen hierbij voor een praktische aanpak, waarbij we ontwikkelen waar dat kan, beschermen waar dat nodig is en beheren wat we hebben. Bij natuur, stikstof en water geldt voor ons steeds hetzelfde uitgangspunt: doen wat werkt, meten wat bereikt wordt en geen extra regels zonder aantoonbare meerwaarde.

Stikstof, van stilstand naar ontwikkeling

Het stikstofprobleem houdt Nederland en Noord-Holland al jaren in zijn greep. Nieuwe woningen, infrastructuur en energieprojecten liggen stil of lopen vertraging op. Bedrijven kunnen niet uitbreiden en verduurzamen, en onze boeren en tuinders wachten al te lang op een duidelijk perspectief.

Stikstofreductie is voor de VVD geen doel op zich, maar nodig om Noord-Holland vooruit te helpen. Een landelijk probleem vraagt om landelijke regie, met een Noord-Hollandse aanpak. Wij willen een gebiedsgerichte aanpak, met voldoende middelen en juridische zekerheid vanuit het Rijk, en met ruimte voor innovatie, ondernemerschap en maatwerk in de provincie. Provinciaal beleid moet ontwikkelingen mogelijk maken, oplossingen versnellen en niet leiden tot meer beperkingen.

Boeren, tuinders en andere ondernemers zijn een belangrijk onderdeel van die oplossing en spelen een cruciale rol bij innovatie, verduurzaming en emissiereductie. Daarom hebben we in de aanpak oog voor een gezonde en toekomstbestendige bedrijfsvoering. Vrijwilligheid en innovatie staan voorop; uitkoop is en blijft het laatste middel. Vrijgekomen stikstofruimte benutten we waar mogelijk voor ontwikkelingen die bijdragen aan economische groei én verdere emissiereductie. Zo brengen we ontwikkelingen die al veel te lang vastzitten weer op gang. Tevens zetten we ons in voor een snelle legalisatie van PAS-melders en interimmers, zodra dit juridisch mogelijk is.

Daarnaast blijft een toekomstige land- en tuinbouw van groot belang voor Noord-Holland. Boeren en tuinders zorgen voor ons voedsel, beheren het landschap en dragen bij aan economische activiteit, innovatie en leefbaarheid in het landelijk gebied.

Voldoende, schoon en beschikbaar water

Voldoende en schoon water is iedere dag een randvoorwaarde voor alles wat we doen. Woonwijken, bedrijven, land- en tuinbouw en natuur zijn allemaal afhankelijk van een goede (drink)watervoorziening. Toch neemt de druk op ons watersysteem toe door droogte, extreme neerslag, verzilting en een groeiende vraag naar drinkwater. Schoon en voldoende water is niet vanzelfsprekend. We onderschrijven het belang van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Tegelijkertijd moeten de doelen haalbaar, uitvoerbaar en betaalbaar zijn.

De VVD wil dat de provincie regie neemt waar waterbelangen gemeentegrenzen overstijgen, in het bijzonder als het gaat om de leveringszekerheid van drinkwater en de beschikbaarheid van voldoende water. We versnellen de aanleg van nieuwe drinkwatervoorzieningen, waterbergingen en zoetwaterbuffers, werken samen met waterschappen aan het verbeteren van de waterkwaliteit en zorgen dat de beschikbaarheid van water vanaf het begin wordt meegenomen in ruimtelijke

ontwikkelingen. Nieuwe woonwijken, bedrijventerreinen en andere economische ontwikkelingen zullen veel meer rekening moeten gaan houden met de toekomstige beschikbaarheid van schoon water. Door vooruit te kijken en water beter vast te houden, zorgen we ervoor dat inwoners, bedrijven, land- en tuinbouw en natuur ook in droge perioden over voldoende water kunnen beschikken.

Een sterker verdienvermogen en een aantrekkelijke provincie

Noord-Holland is één van de economische motoren van Nederland. Iedere dag zorgen ondernemers, boeren, tuinders, vissers, het mkb, familiebedrijven, industrie, (lucht)havens en kennisinstellingen voor werkgelegenheid, innovatie en welvaart. Zij vormen de ruggengraat van onze samenleving. Zonder bedrijven geen banen. Zonder banen geen welvaart. Zonder welvaart geen nieuwe woningen, geen goed onderhouden infrastructuur en minder geld voor cultuur, evenementen, natuur en recreatiemogelijkheden.

Wij zijn er trots op dat in Noord-Holland een belangrijk deel van de Nederlandse welvaart wordt verdiend. Dat zien we overal in de provincie terug: van de Seed Valley in West-Friesland en de Kop van Noord-Holland, de maritieme kracht van Den Helder tot aan de havens en de industrie in het Noordzeekanaalgebied, het foodcluster in de Zaanstreek, de logistieke bedrijvigheid rond Schiphol, de Energy and Health Campus in Petten en het Media Park in Hilversum.

Deze economische kracht is niet vanzelfsprekend. Daarom blijven we ondernemers volop mogelijkheden bieden om in Noord-Holland met hun bedrijf te beginnen, te innoveren en door te groeien. Dat vraagt om ruimte in letterlijke zin, maar ook minder regeldruk, snellere procedures, een betrouwbare energievoorziening en goede bereikbaarheid. Zo houden we Noord-Holland aantrekkelijk voor talent, ondernemers, werknemers en investeerders.

Daarnaast maken onze historie, cultuur, natuur, sportvoorzieningen en recreatie onze provincie aantrekkelijk om in te wonen, te werken en te bezoeken. Een sterke economie, levendige en diverse cultuur en een inspirerende leefomgeving versterken elkaar. We geven dan ook ruimte aan cultuur, erfgoed, sport, recreatie en evenementen die bijdragen aan de aantrekkingskracht, identiteit en economie van Noord-Holland. We willen waardevol erfgoed behouden en toekomstbestendig maken door ruimte te geven aan herbestemming en nieuwe functies.

Publieke middelen zijn schaars. Daarom richten we provinciale middelen op provinciale kerntaken en op initiatieven met bovenlokale, maatschappelijke of economische meerwaarde. We geven culturele instellingen en ondernemers en recreatieschappen meer ruimte om op eigen kracht meer inkomsten te genereren.

Een sterke provincie die doet wat nodig is

Noord-Holland heeft stevige ambities en staat voor grote opgaven. Of het nu gaat om woningbouw, economie, netcongestie, bereikbaarheid of leefomgeving: het vraagt om een provincie die verantwoordelijkheid neemt en keuzes maakt. Tegelijk geeft zij inwoners en ondernemers zoveel mogelijk ruimte om hun eigen keuzes te maken.

De VVD wil een provincie die zich richt op haar kerntaken, de lasten voor inwoners en ondernemers laag houdt en zorgvuldig omgaat met belastinggeld. We kiezen voor een gezonde financiële basis: structurele uitgaven worden betaald uit structurele inkomsten en niet-noodzakelijke uitgaven

worden afgebouwd. Zo voorkomen we dat de rekening wordt doorgeschoven naar toekomstige generaties.

Daarnaast werken we aan een provincie die sneller, eenvoudiger en slagvaardiger is. Vergunningen worden sneller verleend, regels eenvoudiger gemaakt en inwoners en ondernemers weten waar ze aan toe zijn. We verminderen bestuurlijke drukte en versterken de weerbaarheid van de provincie.

RUIMTE EN WONEN

RUIMTE EN WONEN

Onze ambitie voor Noord-Holland: Volop ruimte voor wonen, werken én ondernemen

Noord-Holland is een prachtige provincie om in te wonen, werken, ondernemen en recreëren. Iedere regio heeft een eigen karakter, identiteit en kracht. West-Friesland is anders dan het Gooi en de Kop van Noord-Holland is weer anders dan Amsterdam of de IJmond. Juist die diversiteit willen we koesteren. We zetten regio's in hun kracht en zorgen dat er ruimte komt voor ontwikkeling.

Wij willen een provincie waarin jongeren hun eerste woning kunnen vinden, gezinnen kunnen doorstromen en ook voor ouderen een passende woning beschikbaar is. Een woning is voor ons meer dan een dak boven het hoofd: het is een basis van vrijheid en zekerheid die mensen in staat stelt om hun eigen leven op te bouwen. Woningbouw voorziet niet alleen in een fundamentele behoefte, maar is ook essentieel voor ons verdienvermogen: zonder voldoende betaalbare huizen voor werknemers kunnen bedrijven minder makkelijk groeien, innoveren en verduurzamen en daarmee nieuwe banen creëren. Wonen en bedrijvigheid versterken elkaar. Iedereen heeft een thuis nodig en bedrijven hebben de ruimte nodig om te vernieuwen en te investeren. Dat vraagt om voldoende ruimte voor *wonen én werken*. Zo bieden we woningzoekenden, ondernemers en bedrijven een duidelijk toekomstperspectief.

Willen we zorgen voor meer huizen, banen, investeringen, innovatie en verduurzaming, dan moeten we eerst de netcongestie oplossen. Het is de grootste belemmering voor belangrijke ontwikkelingen in Noord-Holland. Woningbouwprojecten lopen vast, bedrijven kunnen niet uitbreiden en verduurzamen en investeringen blijven op de plank liggen. Om dit mogelijk te maken, zetten we alles op alles om binnen de provinciale mogelijkheden het elektriciteitsnet sneller uit te breiden en te verzwaren. Zonder stikstofruimte kunnen we dit niet snel genoeg realiseren. Om die reden pakken we stikstof en netcongestie in samenhang aan.

Ons uitgangspunt is en blijft dat gemeenten lokale keuzes maken; de provincie neemt de regie wanneer belangen gemeentegrenzen overstijgen. We geven bij ruimtelijke keuzes voorrang aan vernieuwing, verzwaring en uitbreiding van de energie-infrastructuur, woningbouw, bereikbaarheid en economische ontwikkeling. We zien nu dat een energieproject wel meer dan tien tot vijftien jaar tijd voorbereiding en besluitvorming vergt, terwijl de bouw binnen enkele jaren kan worden afgerond. We zijn ervan overtuigd dat dit sneller moet én kan. Dat doen we door regels te vereenvoudigen, procedures waar mogelijk parallel te laten lopen en vergunningverlening te versnellen.

Onze ambitie is een Noord-Holland waar volop ruimte is om te bouwen, te ondernemen en te verduurzamen. Met die ambitie beschermen we het verdienvermogen van Noord-Holland, lossen we netcongestie op, schrappen we overbodige regels en nemen we regie waar nodig.

Onze keuzes voor Noord-Holland

1. Wonen en werken gaan hand in hand

Een sterke economie en voldoende woningen horen bij elkaar. Zonder bedrijven geen banen, zonder woningen geen plek voor werknemers. Voldoende ruimte voor bedrijvigheid is een voorwaarde voor het verdienvermogen van Noord-Holland. Vanuit die overtuiging kiezen we voor *wonen én werken*, zodat mensen niet alleen een woning kunnen vinden, maar ook dicht bij huis kunnen werken en ondernemen. Zo blijven we aantrekkelijk voor inwoners en bedrijven. Dit betekent dat we niet alleen ruimte maken voor woningbouw, maar ook ervoor zorgen dat bedrijven, havens, industrie en logistiek de fysieke ruimte en milieuruimte behouden en krijgen die ze nodig hebben om te groeien, innoveren en verduurzamen.

Dit gaan we doen:

- Wij zorgen ervoor dat jaarlijks meer dan 20.000 woningen worden gerealiseerd.
- Wij sturen op voldoende woningbouwlocaties in gemeentelijke plannen, zodat er voldoende plancapaciteit is voor het realiseren van nieuwe woningen.
- Wij zetten in op voldoende woningen voor starters, gezinnen en senioren, zodat de doorstroming op gang komt en meer mensen een passende woning kunnen vinden.
- Wij maken ruimte voor woningbouw en bedrijvigheid binnen bestaand bebouwd gebied én aan de randen van steden, dorpen en linten, door in de omgevingsverordening de mogelijkheden hiervoor in beschermd landschap te verruimen.
- Wij willen ruimte voor woningbouw rondom Schiphol waar dat verantwoord mogelijk is, zoals Kronenburg.
- Wij versnellen woningbouw door gemeenten te ondersteunen met kennis, capaciteit en middelen, door procedures te vereenvoudigen en door samen te werken met gemeenten, marktpartijen en corporaties.
- Wij zetten het Investeringskader Versnellen Woningbouw voort om knelpunten weg te nemen en de bouw van nieuwe woningen te versnellen.
- Wij bieden ruimte voor vernieuwende woonvormen, zoals flexwonen en stimuleren innovatieve bouwmethoden, zoals industrieel bouwen.
- Wij zorgen ervoor dat bij de ontwikkeling van nieuwe woongebieden een goede balans bestaat tussen wonen en werken, zodat voldoende ruimte beschikbaar blijft voor economische ontwikkeling.

2. Verdienvermogen is van provinciaal belang

Bedrijven en ondernemers zorgen dagelijks voor banen, innovatie en welvaart door te investeren, te innoveren en nieuwe kansen te creëren. Bedrijventerreinen, havens, industrie, logistiek, het mkb en familiebedrijven vormen daarbij de ruggengraat van het Noord-Hollandse verdienvermogen. Om die kracht ook in de toekomst uit te bouwen, blijven we ruimte bieden aan ondernemerschap, innovatie en groei.

We behouden en verruimen waar nodig industrie-, haven- en bedrijventerreinen en leggen de daarvoor benodigde ruimte planologisch vast. Wanneer ruimte voor bedrijven verdwijnt door woningbouw of andere ontwikkelingen, maken we vooraf afspraken over vervangende ruimte. We willen niet dat vitale economische functies verdwijnen zonder een concreet haalbaar alternatief: *eerst compenseren, dan transformeren.*

Dit gaan we doen:

- Wij beschermen industrie-, haven- en bedrijventerreinen en de bijbehorende milieuruimte en breiden deze waar nodig uit.
- Wij reserveren voldoende ruimte voor het mkb, de maakindustrie, logistiek, havens, energievoorzieningen en locaties van Defensie.
- Wij zien erop toe en leggen vast dat er bij transformatie van bedrijventerreinen naar woningbouw eerst vervangende ruimte beschikbaar komt: *eerst compenseren, dan transformeren*.
- Wij onderzoeken of het aantal beschermde bedrijventerreinen van provinciaal belang moet worden uitgebreid, waaronder in (delen van) het Noordzeekanaalgebied.
- Wij stemmen nieuwe kantoorlocaties regionaal af om leegstand en inefficiënt ruimtegebruik te voorkomen.
- Wij bieden in ons ruimtelijk beleid ook voldoende ruimte aan de economie van morgen. Voor datacentra hanteren we strikte voorwaarden voor energie- en waterverbruik en landschappelijke inpassing.

3. Netcongestie en stikstof eerst aanpakken

Netcongestie dreigt veel economische en woningbouwontwikkelingen stil te leggen. Zonder voldoende capaciteit op het elektriciteitsnet en zonder een werkbare aanpak van stikstof blijven woningen op papier staan, kunnen bedrijven niet uitbreiden en ontbreekt het boeren en tuinders aan perspectief. Daarmee staat ook het verdienvermogen van Noord-Holland onder druk. Met het oog daarop geven wij de hoogste prioriteit aan het oplossen van de netcongestie en het stikstofprobleem in Noord-Holland. Dit zijn geen losse dossiers, maar randvoorwaarden voor woningbouw, economische vooruitgang en verduurzaming. Versterking, verzwaring en vernieuwing van de energie-infrastructuur krijgen om deze reden voorrang bij ruimtelijke keuzes, vergunningverlening en provinciale investeringen.

Dit gaan we doen:

- Wij geven vernieuwing, verzwaring en uitbreiding van energie-infrastructuur prioriteit bij ruimtelijke keuzes onder meer in de omgevingsverordening, vergunningverlening en provinciale investeringen. Wij hanteren hierbij de nieuwe VVD-versnellingsnorm: *maximaal twee jaar voor onderzoek en besluitvorming en twee jaar om te bouwen.*
- Wij reserveren voldoende ruimte voor versterking, verzwaring en vernieuwing van energie-infrastructuur, zoals stations, hoogspanningsverbindingen, energiehubs, energieopslag, waterstofinfrastructuur en flexibiliteitsvoorzieningen.
- Wij zetten provinciale capaciteit primair in op projecten die bijdragen aan het verminderen van netcongestie.
- Wij richten de provinciale inzet voor stikstofreductie op het mogelijk maken van woningbouw, economische ontwikkeling inclusief toekomstperspectief voor boeren en tuinders en op uitbreiding, verzwaring en vernieuwing van de energie-infrastructuur.

4. Minder regels, meer ruimte

De VVD wil geen nieuwe Noord-Hollandse regels boven op landelijke of Europese regelgeving. We schrappen onnodige regels en beoordelen kritisch welke provinciale regels en beschermingsregimes daadwerkelijk bijdragen aan verbetering van natuur, milieu en leefomgeving, aan meer recreatiemogelijkheden, aan snellere woningbouw en verduurzaming, aan een betere bereikbaarheid of aan meer economische ontwikkeling en veiligheid.

We koesteren wat echt waardevol is door ons te richten op goed beheer, betere toegankelijkheid van bestaande natuurgebieden en voldoende recreatiemogelijkheden dicht bij huis. Dat betekent niet dat Noord-Holland op slot gaat. Een UNESCO-werelderfgoedstatus mag er niet toe leiden dat andere ontwikkelingen in het gebied per definitie geen doorgang meer kunnen vinden. We beschermen de bijzondere kwaliteiten van deze gebieden, maar benutten ook de ruimte voor nieuwe ontwikkelingen waar dat verantwoord kan.

Dit gaan we doen:

- Wij geven prioriteit aan projecten die cruciaal zijn voor woningbouw, bereikbaarheid, energie-infrastructuur en economische ontwikkeling en heroverwegen beschermingsregimes zonder aantoonbare meerwaarde voor natuur, landschap of leefomgeving.
- Wij toetsen provinciale beschermingsregimes periodiek op nut en noodzaak, toetsen nieuwe regelgeving op uitvoerbaarheid en economische effecten en voorkomen dubbele regelgeving tussen Rijk, provincie en gemeenten.
- Wij willen dat de omgevingsvisie ruimte biedt voor ontwikkeling. Regels zonder aantoonbare meerwaarde of die woningbouw, energie, infrastructuur of economische ontwikkeling onnodig blokkeren schaffen we af.
- Wij standaardiseren en vereenvoudigen plan- en vergunningprocedures, laten onderzoeken parallel lopen en benutten bewezen successen, zoals de zogenoemde ‘100-dagenaanpak’. Daarbij brengen we gemeenten, ontwikkelaars, corporaties en andere betrokken partijen vanaf de start samen aan tafel, zodat knelpunten in de voorfase al worden opgelost en woningbouwprojecten sneller kunnen worden gerealiseerd.
- Wij beschermen UNESCO-werelderfgoed zonder omliggende gebieden op slot te zetten.
- Wij verstrekken geen provinciale woningbouwsubsidies aan gemeenten die met bovenwettelijke eisen woningbouw vertragen en duurder maken.
- Wij verruimen de mogelijkheden bij vrijkomende agrarische bebouwing voor meer en kleinere woningen voor ouderen, jongeren en vormen van begeleid wonen.
- Wij geven gemeenten meer ruimte voor maatwerk bij schuilvoorzieningen, zodat weidedieren beschermd zijn tegen extreme weersomstandigheden en deze voorzieningen goed passen in het landschap.

5. De provincie pakt regie op bovenlokale belangen

Gemeenten kennen hun inwoners het beste en blijven verantwoordelijk voor lokale keuzes. Bedrijven investeren, ontwikkelen en bouwen. De provincie neemt de regie als belangen de gemeentegrenzen overstijgen en zorgt voor duidelijke keuzes en voortgang.

Dit gaan we doen:

- Wij voeren provinciale regie op bovenlokale belangen, zoals energie-infrastructuur, grote woningbouwlocaties, infrastructuurprojecten en belangrijke economische en logistieke clusters, waaronder Schiphol en het Noordzeekanaalgebied.
- Wij doen dit door partijen per gebied samen te brengen, procedures beter en parallel te organiseren, belangen zorgvuldig af te wegen en maatwerk te bieden waar dat nodig is, zodat projecten sneller gerealiseerd kunnen worden.

MOBILITEIT

MOBILITEIT

Onze ambitie voor Noord-Holland: Mobiliteit als basis voor vrijheid én vestigingsfactor

Noord-Holland groeit. Al jarenlang is onze provincie één van de economische motoren van Nederland met Schiphol, de Kop van Noord-Holland en het Noordzeekanaalgebied als belangrijke logistieke knooppunten. Die positie moeten we behouden en versterken nu het aantal inwoners en de bedrijvigheid toeneemt. Nieuwe woonwijken, bedrijventerreinen, industrie en locaties van Defensie vragen vanaf dag één om een goede bereikbaarheid. Wegen, fietspaden, openbaar vervoer en vaarwegen ontwikkelen we daarom in samenhang.

De VVD wil een provincie waarin inwoners veilig en vlot hun werk, opleiding en voorzieningen kunnen bereiken. Maar ook een provincie waarin ondernemers kunnen rekenen op betrouwbare verbindingen voor hun medewerkers, klanten, leveranciers en goederen. Zo blijft Noord-Holland aantrekkelijk voor talent, werkgevers en internationale investeringen. Dit vraagt de komende periode om forse investeringen in onze (vaar-)wegen, bruggen en andere vitale infrastructuur. Wij blijven investeren in belangrijke provinciale infrastructuurprojecten en zorgen ervoor dat Noord-Holland ook in de toekomst veilig en bereikbaar blijft.

Voor ons vestigingsklimaat en economische groei zijn alle vervoersvormen van belang: over de weg en het spoor, via de scheepvaart en door de lucht. We zorgen voor een weerbare en toekomstbestendige provinciale infrastructuur en een goed functionerend en betaalbaar openbaar vervoer in heel Noord-Holland. Dat is voor de VVD bij uitstek een kerntaak van de provincie.

Onze ambitie is een Noord-Holland dat in beweging blijft. Onze inwoners en bedrijven kunnen rekenen op veilige, betrouwbare en toekomstbestendige verbindingen die woningbouw, economische ontwikkeling en (militaire) mobiliteit mogelijk maken en daarmee bijdragen aan de veiligheid, vrijheid en kwaliteit van leven.

Onze keuzes voor Noord-Holland

1. Eerst de basis op orde

Dagelijks wordt onze infrastructuur intensief gebruikt. Inwoners en ondernemers vertrouwen op goed functionerende wegen, vaarwegen, bruggen, viaducten, tunnels, kades, sluizen en gemalen. Tegelijk veroudert deze infrastructuur en naderen veel kunstwerken het einde van hun levensduur. Uitstel van onderhoud leidt tot economische schade, hinder voor inwoners en serieuze veiligheidsrisico's. Dat vraagt forse investeringen in onze provinciale wegen, vaarwegen, OV-infrastructuur en kunstwerken.

Ook het Rijk staat voor deze uitdagingen. De provincie blijft het Rijk aanspreken op zijn verantwoordelijkheid om voldoende middelen beschikbaar te stellen voor de instandhouding en uitbreiding van de nationale infrastructuur. Noord-Holland kan meedenken over deze rijksopgave, maar niet meefinancieren.

We blijven niet alleen investeren in belangrijke nieuwe provinciale infrastructuurprojecten, maar zetten vooral in op onderhoud, renovatie en vervanging van de bestaande infrastructuur en kunstwerken. Nieuwe projecten mogen niet ten koste gaan van adequaat onderhoud en tijdige

renovatie en vervanging. Daarbij werken we samen met gemeenten en het Rijk, zodat we de werkzaamheden op elkaar afstemmen. Zo kunnen we bewoners en bedrijven beter en tijdig informeren en houden we de bereikbaarheid tijdens werkzaamheden zo veel mogelijk op peil.

Dit gaan we doen:

- Wij geven prioriteit aan onderhoud, renovatie en vervanging van provinciale wegen, vaarwegen, bruggen, viaducten, tunnels, kades, sluizen en gemalen.
- Wij stellen noodzakelijk onderhoud niet uit, beperken de hinder van werkzaamheden aan infrastructuur en stemmen werkzaamheden beter af met het Rijk en andere beheerders.
- Wij werken met een transparant meerjarenprogramma voor onderhoud en vervanging en blijven hiervoor voldoende middelen beschikbaar stellen.
- Wij spreken het Rijk aan op zijn verantwoordelijkheid voor nationale infrastructuur, waaronder spoor, rijkswegen, sluizen, gemalen en de bereikbaarheid van locaties van Defensie. Daarbij vragen wij nadrukkelijk aandacht voor de doorstroming op de N9, de toegankelijkheid van de Houtribdijk, de renovatie van de sluizen bij IJmuiden en de Oranjesluizen, de vernieuwing en uitbreiding van het Spui- en Gemaalcomplex IJmuiden en de doorstroming en capaciteit van de A1 door het Gooi.

2. Investeren in bereikbaarheid

Geen woningbouw zonder goede bereikbaarheid. Nieuwe wijken en bedrijventerreinen vragen om een tijdige en samenhangende ontwikkeling van wegen, fietspaden, openbaar vervoer en vaarwegen. We vinden het van groot belang dat inwoners snel en veilig hun dagelijkse reizen kunnen maken, of het nu gaat om school, werk, sport of boodschappen. En dat ondernemers erop kunnen rekenen dat zij bereikbaar zijn voor hun medewerkers, klanten en leveranciers. Om die reden investeren wij in alle vormen van bereikbaarheid: van logistiek en wegen tot fietspaden en openbaar vervoer. Woningbouw, werklocaties en energie- en drinkwaterinfrastructuur ontwikkelen we vanaf de planfase zo veel mogelijk in samenhang.

Onze investeringen richten we op locaties en knelpunten met de grootste impact op verkeersveiligheid, doorstroming en economie, waaronder vitale strategische verbindingen en economische kerngebieden.

Dit gaan we doen:

- Wij steunen nieuwe woon- en werklocaties alleen als ze vanaf de planfase in samenhang worden ontwikkeld met een realistisch plan voor bereikbaarheid, energie- en drinkwaterinfrastructuur.
- Wij investeren gericht in knelpunten die de grootste impact hebben op verkeersveiligheid, doorstroming en economie.
- Wij zorgen voor een goede bereikbaarheid van economische kerngebieden.

3. Keuzevrijheid voor iedere inwoner

Onze inwoners reizen allemaal anders. De één pakt de fiets, de ander stapt in het OV en weer een ander reist met de auto. Auto, fiets, openbaar vervoer en deelmobiliteit houden om die reden allemaal een volwaardige plek in provinciale mobiliteitsplannen, concessies en investeringsafwegingen. De provincie stimuleert fiets en OV via doorfietsroutes, OV-knooppunten en concessie-eisen, maar voert geen anti-autobeleid. Noord-Hollanders kiezen zelf hoe zij reizen.

Dit gaan we doen:

- Wij investeren in veilige wandelverbindingen, doorfietsroutes en fietsenstallingen.
- Wij verbinden fiets, bus, trein, deelmobiliteit en flexvervoer tot één toegankelijke reis.
- Wij stimuleren innovatieve mobiliteitsoplossingen als aanvulling op bestaande vervoersvormen.
- Wij voeren geen anti-autobeleid en blijven investeren in goede provinciale wegen.

4. Weerbare en toekomstbestendige infrastructuur

Vitale infrastructuur moet robuust zijn om te blijven functioneren bij storingen, extreem weer, cyberaanvallen of andere dreigingen. Bruggen, sluizen, gemalen, spoorverbindingen, dijken, energie- en drinkwaternetwerken vormen de levensaders van Noord-Holland en zijn essentieel voor onze veiligheid en bereikbaarheid. Ook bij nieuwe ontwikkelingen houden we rekening met de bereikbaarheid van vitale voorzieningen en zorgen we ervoor dat infrastructuur in crisissituaties optimaal kan worden benut.

Defensie is voor Noord-Holland niet alleen een veiligheidsopgave, maar ook een ruimtelijke, economische en mobiliteitsopgave. Een sterke krijgsmacht vraagt om voldoende ruimte, energie en bereikbaarheid. Met het oog daarop werken we samen met Defensie, het Rijk en betrokken gemeenten aan een sterke basis voor de activiteiten van de krijgsmacht, zoals de marinebasis in Den Helder, vliegveld De Kooy en de verschillende kazernes in Noord-Holland. Daarbij creëren we ook ruimte voor de maritieme maakindustrie, logistieke activiteiten en de verdere ontwikkeling van drone-toepassingen die hiermee samenhangen.

Toekomstbestendige netwerken vragen ook om tijdige investeringen in laadinfrastructuur en slimme verkeerssystemen die ons klaarmaken voor de mobiliteitsvraag van de toekomst.

Dit gaan we doen:

- Wij versterken de weerbaarheid van vitale infrastructuur tegen storingen, extreem weer, cyberaanvallen en andere dreigingen.
- Wij zorgen voor robuuste verbindingen naar locaties en terreinen van Defensie (militaire mobiliteit), waaronder de marinebasis Den Helder, zodat personeel, materieel en goederen snel en zeker kunnen worden verplaatst.
- Wij zorgen ervoor dat de uitbreiding van het elektriciteitsnet en van betaalbare en toegankelijke laadinfrastructuur gelijk optrekt met de elektrificatie van personen- en goederenvervoer.
- Wij investeren in slimme verkeerssystemen, verkeersmanagement, cyberveilige infrastructuur en noodsystemen, en bereiden onze infrastructuur voor op nieuwe vormen van mobiliteit, waaronder zelfrijdende voertuigen.

5. Efficiënt en betrouwbaar openbaar vervoer

Goed openbaar vervoer maakt het mogelijk dat inwoners, ongeacht hun leeftijd, achtergrond of woonplaats, kunnen deelnemen aan werk, onderwijs, zorg of sociale activiteiten. We zorgen voor efficiënt en betrouwbaar openbaar vervoer met sterke en veilige OV-knooppunten, bovenregionale verbindingen en waar mogelijk flexvervoer, zoals doelgroepenvervoer en deelmobiliteit.

De concessies voor busvervoer sturen op emissievrij vervoer en laten ruimte voor kleinschalige initiatieven. We staan open voor innovatieve mobiliteitsinitiatieven als aanvulling op het reguliere openbaar vervoer.

Dit gaan we doen:

- Wij zorgen voor betrouwbare, betaalbare en veilige OV-verbindingen in heel Noord-Holland.
- Wij versterken OV-knooppunten en verbeteren overstapmogelijkheden.
- Wij bieden ruimte aan flexvervoer en innovatieve mobiliteitsdiensten waar regulier OV onvoldoende passend is.
- Wij blijven sturen op emissievrij openbaar vervoer.

6. Ruimte voor logistiek, scheepvaart en luchtvaart

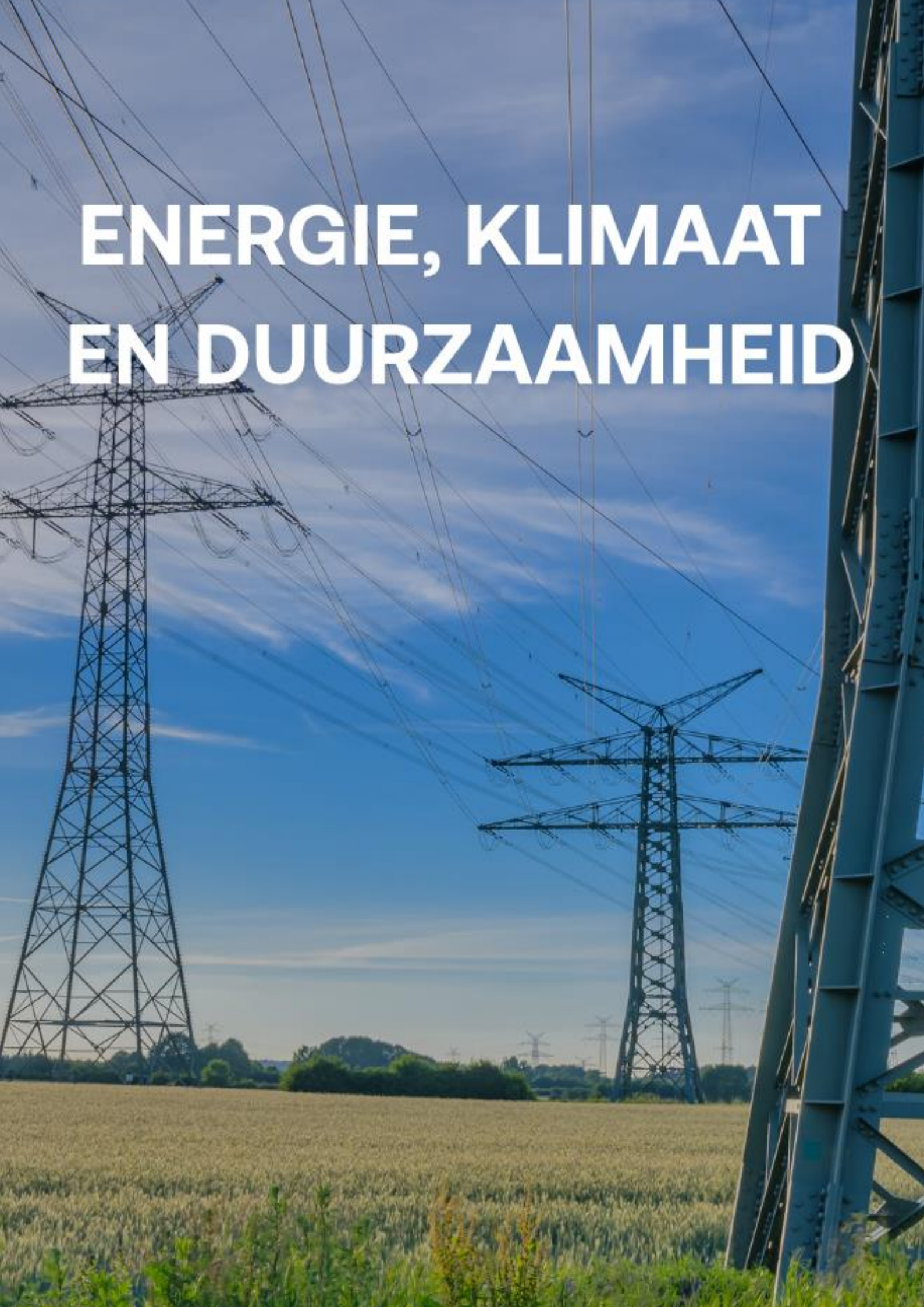
Een sterke economie vraagt om sterke verbindingen. Goederenvervoer over weg, spoor en water is essentieel voor onze bedrijven en industrie.

Naast goederenvervoer zijn ook de binnenvaart en cruisevaart van belang voor Noord-Holland. We houden ruimte voor logistiek, binnenvaart en cruisevaart dankzij goed beheer van vaarwegen, ruimtelijke reserveringen en investeringsafspraken over kades en overslagpunten waar de provincie bevoegd of mede-investeerder is. Wij stimuleren hierbij de verdere verduurzaming.

Schiphol blijft van strategisch belang voor de internationale bereikbaarheid van Nederland en Noord-Holland. Een sterke luchthaven, goed functionerende havens en betrouwbare logistieke corridors zijn cruciaal voor onze concurrentiepositie, werkgelegenheid en economische groei. Vanuit die overtuiging kiest de VVD voor ruimte voor logistiek, scheepvaart en luchtvaart, gecombineerd met verdere verduurzaming en vermindering van hinder waar dat mogelijk is.

Dit gaan we doen:

- Wij behouden en versterken Schiphol als internationale luchthaven en economisch knooppunt van nationaal belang.
- Wij zetten ons in voor behoud van de hubfunctie en het internationale netwerk van Schiphol, gecombineerd met minder hinder en verdere verduurzaming.
- Wij steunen de opening van Lelystad Airport als ontlasting van Schiphol.
- Wij investeren in vaarwegen, kades, multimodale overslagpunten en walstroomvoorzieningen.
- Wij versterken goederenvervoer over weg, spoor en water als fundament onder het verdienvermogen van Noord-Holland.
- Wij behouden en versterken de bereikbaarheid van de havens in het Noordzeekanaalgebied en Den Helder.
- Wij benutten kansen voor regionale luchthavens, Urban Air Mobility en maritieme dronetoepassingen die bijdragen aan bereikbaarheid, innovatie en economische ontwikkeling.

ENERGIE, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

ENERGIE, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Onze ambitie voor Noord-Holland: Een betrouwbaar, betaalbaar en toekomstbestendig energiesysteem

De energietransitie is in volle gang. Juist Noord-Holland heeft de kennis en bedrijvigheid in huis om hierin een voortrekkersrol te spelen. Dat zien we terug in de aanlanding van wind op zee, Den Helder als offshore- en energiehaven, het Noordzeekanaalgebied waar industrie en verduurzaming samenkomen en Petten als internationaal kenniscluster voor nucleaire technologie en medische isotopen.

Onze inzet is een betrouwbaar, betaalbaar en toekomstbestendig energiesysteem, zodat nieuwe woningen snel gebouwd kunnen worden, ondernemers kunnen investeren en verduurzamen, de industrie kan blijven concurreren en vitale voorzieningen blijven draaien. Dit maakt het een brede maatschappelijke opgave. Dit kan de provincie niet alleen. Andere overheden, netbeheerders, bedrijven en lokale initiatieven hebben ieder een rol en verantwoordelijkheid.

Omdat netcongestie de ontwikkeling van Noord-Holland zo belemmert, neemt de provincie haar verantwoordelijkheid. We ontwikkelen energie-infrastructuur, woningbouw en bedrijventerreinen in samenhang. Nieuwe woonwijken, nieuwe bedrijventerreinen en de verduurzaming van de industrie komen alleen van de grond als de energie-infrastructuur tijdig wordt gerealiseerd. Het realiseren van nieuwe energie-infrastructuur kan echter meer dan tien tot vijftien jaar duren. Dat moet én kan sneller. Wanneer belangrijke energieprojecten vastlopen door procedures, ruimtelijke keuzes of bestuurlijke afstemming, brengt de provincie partijen bij elkaar en worden knopen doorgehakt. Voor nieuwe energie-infrastructuur hanteren we een heldere VVD-versnellingsnorm: *maximaal twee jaar voor onderzoek en besluitvorming en twee jaar om te bouwen.*

Iedere uitbreiding van het elektriciteitsnet biedt meer ruimte voor woningen, bedrijven en verduurzaming. Met het oog daarop geven wij voorrang aan projecten die aantoonbaar bijdragen aan netcapaciteit, leveringszekerheid en economische groei. We blijven investeren in oplossingen die het energiesysteem op de langere termijn versterken en de energiezekerheid vergroten.

Ook de gevolgen van klimaatverandering worden in Noord-Holland steeds zichtbaarder. Droogte, hitte en wateroverlast laten zien dat we voorbereid moeten zijn. De provincie heeft een belangrijke verantwoordelijkheid om Noord-Holland weerbaar te maken tegen deze veranderingen en bij te dragen aan de verduurzaming van onze economie en samenleving. We investeren om deze reden in waterveiligheid, klimaatadaptatie, energie-infrastructuur en verduurzaming van mobiliteit en industrie.

We kijken vooruit naar wat op lange termijn nodig is om Noord-Holland veilig en leefbaar te houden en zorgen samen met het Rijk en waterschappen dat belangrijke thema's, zoals waterveiligheid en klimaatadaptatie, in overeenstemming met het Deltaprogramma, tijdig worden afgestemd en meegenomen worden in ruimtelijke keuzes om zo ook de Noord-Hollandse identiteit te behouden.

We zorgen dat bedrijven hun uitstoot kunnen blijven verlagen op een manier die werkt. Zonder ondernemers is er namelijk geen groene groei. We houden hierbij oog voor hun concurrentiepositie, zodat (ook internationale) bedrijven in Noord-Holland blijven investeren.

Duurzaamheid, economische ontwikkeling en betaalbaarheid gaan hand in hand. Wij zetten in op oplossingen die bijdragen aan een robuust en toekomstbestendig energiesysteem, een betrouwbare energievoorziening en nieuwe kansen creëren voor verduurzaming en werkgelegenheid, zonder onnodige lasten of beperkingen voor inwoners en ondernemers.

Onze ambitie is een Noord-Holland met een betrouwbaar, toekomstbestendig en betaalbaar energiesysteem. Daarmee beschikken inwoners en bedrijven over een solide energievoorziening, kunnen weer woningen worden gebouwd, kunnen ondernemers investeren in groei en verduurzaming, kan worden geïnvesteerd in veilige en betrouwbare infrastructuur en blijven vitale voorzieningen functioneren.

Onze keuzes voor Noord-Holland

1. Netcongestie oplossen heeft topprioriteit

Zolang het elektriciteitsnet vol zit, staan woningbouw, economische ontwikkeling en verduurzaming onder druk. Ook de economie van morgen komt daardoor moeilijk van de grond. AI-toepassingen, digitalisering, dataverwerking, kennisintensieve bedrijvigheid en nieuwe technologieën, zoals quantum computing vragen om voldoende en betrouwbare energie. Daardoor dreigt Noord-Holland letterlijk en figuurlijk stil te vallen. Het oplossen van de netcongestie, oftewel een tekort aan capaciteit op het elektriciteitsnet, is één van de belangrijkste opgaven waar we nu voor staan. Provinciale investeringen, ruimtelijke keuzes en ambtelijke capaciteit worden in de eerste plaats ingezet voor projecten die aantoonbaar bijdragen aan het verlichten van de netcongestie.

We zetten hierbij in op drie sporen:

1. Energiebesparing en efficiënt energiegebruik onder meer door innovatie en verduurzaming.
2. Beschikbare energie slimmer benutten onder meer door flexibiliteit, energieopslag, energiehubs en betere afstemming van vraag en aanbod.
3. Uitbreiding en verzwaring van de energie-infrastructuur.

Daarbij richten we ons niet alleen op meer energieopwekking, maar vooral op het sneller vergroten en slimmer benutten van de capaciteit op het elektriciteitsnet. Inwoners en bedrijven kunnen en willen zelf veel doen. Met het oog daarop gaan we samen met gemeenten, netbeheerders en ondernemersverenigingen per gebied kijken waar de knelpunten liggen en stellen we een uitvoeringsaanpak op, zodat ook het mkb toegang krijgt tot energiehubs, opslag, flexibiliteitscontracten en gedeelde aansluitingen. We nemen een actieve rol in de ondersteuning van energiehubs, door procedures te versnellen, ruimtelijke inpassingen voor energie-infrastructuur mogelijk te maken, gemeenten en ondernemers aan elkaar te koppelen, provinciale expertise beschikbaar te stellen en pilots te ondersteunen die direct extra capaciteit vrijspelen. Regionale Centra voor Duurzaamheid kunnen hier een rol in spelen.

Voor de uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnet is voldoende stikstofruimte nodig. Dat vraagt om een samenhangende aanpak van beide opgaven, samen met het Rijk, gemeenten, netbeheerders, bedrijven, boeren en andere betrokken partijen.

Dit gaan we doen:

- Wij reserveren structureel ruimte voor uitbreiding en verzwaring van elektriciteitsnetten, energiestations, transformatoren, energiehubs, energieopslag en flexibiliteitsoplossingen.
- Wij geven energieprojecten prioriteit binnen provinciale inzet, vergunningverlening en ruimtelijke keuzes.
- Wij ondersteunen gemeenten, bedrijven en bedrijventerreinen bij het ontwikkelen van energiehubs.
- Wij ondersteunen innovatieve pilots die direct extra netcapaciteit opleveren.

2. De provincie pakt de regie

Te veel energieprojecten lopen vast door versnipperde verantwoordelijkheden en stroperige procedures, terwijl de energietransitie om tempo vraagt. Waar de provincie verantwoordelijk of bevoegd is, nemen we de regie door actief te sturen en te zorgen dat besluiten sneller worden genomen. We brengen partijen bijeen, laten onderzoeken en procedures waar mogelijk parallel uitvoeren, en stellen binnen de provinciale organisatie duidelijke prioriteiten. Voor energieprojecten hanteren we een heldere VVD-versnellingsnorm: *maximaal twee jaar voor onderzoek en besluitvorming en maximaal twee jaar om te bouwen.*

Dit gaan we doen:

- Wij laten procedures, onderzoeken en vergunningverlening waar mogelijk parallel verlopen en versnellen provinciale besluitvorming voor energie-infrastructuur en netuitbreidingen.
- Wij brengen overheden, netbeheerders en marktpartijen actief bij elkaar om knelpunten sneller weg te nemen.
- Wij ondersteunen TenneT, Liander, gemeenten en andere partners actief bij provinciale ruimtelijke procedures en vergunningverlening.
- Wij nemen regie op energie-infrastructuurprojecten van provinciaal belang.
- Wij bewaken actief de voortgang van procedures voor grote energieprojecten.
- Wij schrappen of vereenvoudigen provinciale regels die energie-infrastructuurprojecten onnodig vertragen.
- Wij hanteren voor energieprojecten van provinciaal belang de VVD-versnellingsnorm: *maximaal twee jaar onderzoek en besluitvorming en maximaal twee jaar bouwen.*
- Wij geven voorrang aan projecten die bijdragen aan het verminderen van netcongestie, versnelling van woningbouw en economische ontwikkeling.
- Wij stimuleren bedrijven om energie onderling uit te wisselen, zodra landelijke wet- en regelgeving dit toelaat.

3. Ruimte voor alle energieoplossingen

De energietransitie is niet gebaat bij ideologische oogkleppen. De VVD kiest niet voor één oplossing. Iedere techniek die zorgt voor leveringszekerheid, verduurzaming en een betrouwbare en betaalbare energievoorziening verdient een plek. Het op korte termijn oplossen van de huidige knelpunten heeft prioriteit. Maar we geven ook ruimte aan innovaties en technologieën die op langere termijn belangrijk kunnen worden. Dit zorgt ervoor dat zowel inwoners, ondernemers als bedrijven kunnen blijven rekenen op een betrouwbare energievoorziening.

Energiezekerheid is bovendien een veiligheidsvraagstuk. Voor Defensie, havens, drinkwatervoorzieningen, telecom, digitale infrastructuur en andere vitale voorzieningen zijn voldoende en betrouwbare energievoorziening essentieel. Een robuuste energie-infrastructuur is hiervoor een randvoorwaarde. Dit maakt dat we vitale functies expliciet meewegen bij ruimtelijke

keuzes, netverzwaringen en investeringen in energie-infrastructuur. Tegelijkertijd zetten we vanuit onze provinciale verantwoordelijkheid, samen met de netbeheerders, het Rijk en gemeenten in op een weerbaarder energiesysteem dat beter bestand is tegen verstoringen, cyberaanvallen en andere dreigingen.

Dit gaan we doen:

- Wij stimuleren energiebesparing, efficiënt energiegebruik en slimme energie-uitwisseling.
- Wij ondersteunen energiehubs, batterijopslag, warmteopslag en andere vormen van flexibiliteit om netcongestie terug te dringen.
- Wij zorgen samen met het Rijk en netwerkbedrijven voor een toekomstbestendige energie-infrastructuur.
- Wij geven bij energie-infrastructuur prioriteit aan vitale voorzieningen, zoals Defensie, havens, drinkwatervoorzieningen, telecom en andere vitale infrastructuur.
- Wij benutten de energietransitie om de internationale concurrentiepositie van de Noord-Hollandse industrie, havens, (glas)tuinbouw en maakindustrie te versterken.
- Wij koppelen nieuwe aanlandingen van windenergie op zee aan tijdige investeringen in het elektriciteitsnet en dringen bij het Rijk aan op tijdige netverzwaring om nieuwe congestie te voorkomen.
- Wij ondersteunen windenergie op zee als belangrijke bron van duurzame energie.
- Wij kijken bij nieuwe grootschalige windturbines eerst naar mogelijkheden op zee. Op land komen uitsluitend bedrijventerreinen en havengebieden onder strikte voorwaarden in aanmerking. Kleinschalige windturbines voor agrariërs en ondernemers blijven mogelijk wanneer deze ruimtelijk goed inpasbaar zijn.
- Wij maken ruimte voor waterstof, ondersteunen de ontwikkeling van de waterstofbackbone in Noord-Holland en versterken de aansluiting op Europese waterstof- en elektriciteitsnetwerken.
- Wij versterken de verbinding tussen offshore wind, waterstof en de industrie in Den Helder en het Noordzeekanaalgebied.
- Wij bieden ruimte aan energie-, waterstof- en CO_2-infrastructuur die nodig is voor verduurzaming van de industrie, met name in het Noordzeekanaalgebied.
- Wij ondersteunen kernenergie, zoals Small Modular Reactors (SMR's), versterken het nucleaire kenniscluster rond Petten, waaronder Pallas, en stimuleren onderzoek naar nieuwe reactortechnologieën, medische isotopen en innovatieve nucleaire technologieën.
- Wij ondersteunen gemeenten bij betaalbare en toekomstbestendige warmtenetten, waarbij de provincie een publieke regierol vervult en geen financieel belang neemt in warmtebedrijven of warmtenetten.
- Wij versnellen vergunningverlening voor geothermie, aquathermie en andere duurzame warmteoplossingen.
- Wij voeren provinciale regie op warmtebronnen die meerdere gemeenten bedienen.
- Wij stimuleren alternatieven voor houtige biomassa.

4. Circulaire economie als kans voor innovatie en groei

De overgang naar een circulaire economie biedt kansen voor innovatie, nieuwe bedrijvigheid en minder afhankelijkheid van schaarse grondstoffen uit landen waarvan de levering onzeker is of die onze waarden niet delen. Door grondstoffen langer en slimmer te gebruiken versterken we zowel onze economie als onze strategische autonomie. De VVD stimuleert circulaire oplossingen die economisch en technisch haalbaar zijn en praktisch toepasbaar voor inwoners, bedrijven en ondernemers.

De provincie geeft daarbij zelf het goede voorbeeld door circulair in te kopen en materialen zoveel mogelijk te hergebruiken bij onderhoud, renovatie en aanleg van provinciale infrastructuur.

Dit gaan we doen:

- Wij stimuleren veelbelovende innovaties in circulariteit.
- Wij geven als provincie waar mogelijk het goede voorbeeld met circulaire inkoop.
- Wij stimuleren hergebruik van materialen bij provinciale infrastructuurprojecten.
- Wij ondersteunen initiatieven die nieuwe circulaire verdienmodellen mogelijk maken.
- Wij koppelen circulariteit aan innovatie, ondernemerschap en economische groei.
- Wij zorgen voor voldoende ruimte voor bedrijven met hoge milieucategorieën, bijvoorbeeld voor recyclingactiviteiten.

NATUUR, STIKSTOF
EN WATER

NATUUR, STIKSTOF EN WATER

Onze ambitie voor Noord-Holland: Bestaande natuur op orde én ruimte voor ontwikkeling

Noord-Holland is rijk aan natuur, water en landschap. Van de kust en duinen tot de polders, veenweiden en heidevelden. Dagelijks genieten inwoners hiervan door te wandelen, fietsen, varen en recreëren. Wij zijn trots op deze aantrekkingskracht en willen deze bijzondere kwaliteiten behouden voor toekomstige generaties. Daarom willen we voorkomen dat natuur, water, recreatie, bereikbaarheid, woningbouw en economische ontwikkeling tegenover elkaar komen te staan. Te vaak wordt de vraag gesteld wat niet mag. De VVD draait dat om: we kijken wat er wél kan en hoe functies slim gecombineerd kunnen worden.

Natuur, water en landschap mogen geen automatische blokkade vormen voor nieuwe woningen, bereikbaarheid of economische groei. Onze inzet is de bestaande natuur op orde te brengen door goed beheer én ruimte te scheppen voor ontwikkeling.

We kiezen voor een praktische aanpak, waarbij we ontwikkelen waar dat kan, beschermen waar dat nodig is en beheren wat we hebben. De provincie stelt duidelijke doelen, meet de resultaten en stuurt bij wanneer dat nodig is. Bij natuur, stikstof en water geldt voor ons steeds hetzelfde uitgangspunt: doen wat werkt, meten wat bereikt wordt en geen extra regels zonder aantoonbare meerwaarde.

Onze ambitie is een Noord-Holland waarin de natuur op orde is en stikstof geen onnodige blokkade meer vormt voor ontwikkeling en voldoende schoon water beschikbaar is voor inwoners, bedrijven, landbouw en natuur.

Onze keuzes voor Noord-Holland

1. Bestaande natuur op orde

Goede natuur begint niet met meer hectares, maar met beter beheer. Voor de VVD staat de kwaliteit van bestaande natuur voorop. We richten ons op goed beheer, herstel waar dat nodig is en het meten van resultaten. Op deze manier zorgen we voor goede en toegankelijke natuurgebieden waar mens en natuur van profiteren. Publieke middelen moeten leiden tot aantoonbaar betere natuur en niet tot meer natuurclaims.

We voegen geen nieuwe provinciale natuurclaims toe boven op de al bestaande wettelijke verplichtingen. Nieuwe beschermingsregimes zijn alleen aan de orde als daarvoor een duidelijke noodzaak en overtuigende meerwaarde bestaan en de financiële dekking toereikend is. Daarbij zoeken we steeds naar een goede balans tussen natuur, wonen, werken en bereikbaarheid, waarbij ons uitgangspunt is dat bescherming niet automatisch betekent dat Noord-Holland meer op slot gaat.

Onze provincie heeft inmiddels 93% van haar wettelijke opgave voor het Natuur Netwerk Nederland (NNN) gerealiseerd. Dat is een mooie prestatie. Het realiseren van de resterende 7% is echter buitengewoon duur en zou een stapeling van verplichtingen met zich meebrengen. Dat vinden wij niet in balans met de andere grote opgaven waar Noord-Holland voor staat, zoals woningbouw en economische ontwikkeling. Met het oog hierop zetten wij in op verbetering van bestaande natuur in

plaats van verdere uitbreiding van natuur. Wij ronden het NNN alleen verder af wanneer het Rijk daarvoor voldoende financiële middelen beschikbaar stelt en dit, mede gelet op bestaande natuurverplichtingen, ecologisch effectief, kosteneffectief en ruimtelijk inpasbaar is. Daarbij richten we maatregelen, waar mogelijk, op het versterken van de ruimte voor juridisch houdbare vergunningverlening.

Dit gaan we doen:

- Wij geven prioriteit aan het beheer en de kwaliteitsverbetering van bestaande natuurgebieden.
- Wij sturen op meetbare resultaten en aantoonbare kwaliteitsverbetering van natuur in plaats van aantallen hectares.
- Wij voegen geen nieuwe provinciale natuurclaims toe bovenop bestaande wettelijke verplichtingen.
- Wij toetsen landschapsbeschermingsregimes periodiek op nut, noodzaak, effectiviteit en ecologische meerwaarde.
- Wij maken met natuurbeheerders duidelijke afspraken over doelen, beheer en resultaten en spreken hen daarop aan.
- Wij ronden het Natuur Netwerk Nederland (NNN) alleen verder af wanneer het Rijk daarvoor voldoende financiële middelen beschikbaar stelt en dit, mede gelet op bestaande natuurverplichtingen, ecologisch effectief, kosteneffectief en ruimtelijk inpasbaar is. Daarbij richten we maatregelen, waar mogelijk, op het versterken van de ruimte voor juridisch houdbare vergunningverlening.
- Wij meten periodiek de feitelijke staat van natuurgebieden en koppelen publieke middelen aan aantoonbare resultaten.
- Wij gaan versnippering van natuurgebieden tegen waar dit ruimtelijk inpasbaar en ecologisch en kosteneffectief is.

2. Natuur verdient bescherming en beleving

Natuur is waardevol en verdient bescherming. Maar we vinden het ook belangrijk dat natuur beleefd kan worden. We willen natuur zo toegankelijk mogelijk houden. Daarbij hanteren we het principe ‘ja, tenzij’: inwoners kunnen van de natuur genieten, behalve wanneer kwetsbaarheid of bijvoorbeeld het broedseizoen aanleiding geeft om toegang te beperken.

We investeren ook in groen rondom steden en dorpen. Daarmee vergroten we de leefbaarheid en recreatiemogelijkheden dicht bij huis en verminderen we de druk op kwetsbare natuurgebieden.

Ook op en rond het water moet recreatie veilig en aantrekkelijk blijven. Bij bovenlokale problemen met waterplanten, vaarveiligheid en bevaarbaarheid willen wij dat er duidelijke afspraken worden gemaakt tussen waterschappen, gemeenten, vaarwegbeheerders en recreatieschappen. Voor iedere vaarweg leggen we helder vast wie verantwoordelijk is voor beheer, onderhoud, veiligheid en financiering.

Dit gaan we doen:

- Wij versterken het groen rondom steden en dorpen, zodat (openbaar) groen, recreatie en leefbaarheid dichter bij huis beschikbaar zijn.
- Wij breiden recreatiemogelijkheden dichtbij huis uit en verbeteren de toegankelijkheid van het landschap.
- Wij stimuleren meervoudig ruimtegebruik, waarbij natuur, Defensie, recreatie, erfgoed en energie waar mogelijk gecombineerd worden.
- Wij houden natuurgebieden zoveel mogelijk toegankelijk volgens het principe 'ja, tenzij': inwoners kunnen van de natuur genieten, behalve wanneer kwetsbaarheid of bijvoorbeeld het broedseizoen aanleiding geeft om toegang te beperken.
- Wij maken duidelijke afspraken tussen gemeenten, waterschappen, vaarwegbeheerders en recreatieschappen over beheer, waterplanten, vaarveiligheid, financiering en recreatieve voorzieningen.
- Wij ontwikkelen recreatiegebieden, waardoor kwetsbare natuurgebieden worden ontlast.

3. Faunabeheer: eerder ingrijpen en minder schade

Goed natuurbeheer betekent ook actief faunabeheer. Ganzen, vossen, ratten, rivierkreeften en andere diersoorten kunnen schade veroorzaken aan landbouw, natuur en waterkwaliteit. Dit vraagt om een tijdig en verantwoord beheer. Dat betekent eerder en structureel ingrijpen, voordat sprake is van een onbeheersbare plaag. Faunabeheereenheden worden professioneel georganiseerd en beheerders en jagers krijgen voldoende ruimte om hun werk effectief en veilig uit te voeren.

Daarbij houden we de kosten van faunaschade beheersbaar. Schadeloosstellingen worden begrensd en het eigen risico beoordelen we opnieuw in verhouding tot de mogelijkheden voor preventie en beheer.

Dit gaan we doen:

- Wij professionaliseren het faunabeheer en evalueren de positie van faunabeheereenheden.
- Wij grijpen eerder en structureel in bij soorten die aantoonbaar schade veroorzaken.
- Wij dringen de overlast van ganzen, rivierkreeften, ratten en andere probleemsoorten verder terug.
- Wij geven beheerders en jagers voldoende ruimte om hun wettelijke taken effectief en veilig uit te voeren.
- Wij houden de kosten van faunaschade beheersbaar door schadeloosstellingen voor faunaschade te begrenzen en het eigen risico opnieuw te beoordelen in relatie tot ruimere mogelijkheden voor preventie en beheer.
- Wij werken samen met omliggende provincies aan een effectieve en grensoverschrijdende aanpak van faunabeheer.

4. Stikstof oplossen met landelijke regie, lokaal maatwerk en perspectief voor de landbouw

Het stikstofprobleem houdt Nederland en Noord-Holland al jaren in zijn greep. Het belemmert het perspectief voor onze boeren en bedrijven, maakt uitbreiding en verduurzaming voor bedrijven moeilijker en zorgt ervoor dat woningbouw, energieprojecten, infrastructuur en andere provinciale ontwikkelingen stilliggen of vertraging oplopen. Stikstofreductie is voor de VVD geen doel op zich, maar een middel om Noord-Holland vooruit te helpen. Een landelijk probleem vraagt om landelijke regie, met ruimte voor een Noord-Hollandse aanpak. Het Rijk moet zorgen voor duidelijke langjarige doelen, juridische zekerheid en voldoende financiële middelen.

De provincie vertaalt deze landelijke kaders vervolgens naar gebiedsgericht maatwerk met volop ruimte voor innovatie, ondernemerschap en ontwikkeling. De provincie neemt hierin het voortouw door partijen bij elkaar te brengen, gebiedsgerichte afwegingen te maken en ervoor te zorgen dat natuurherstel, land- en tuinbouw, woningbouw, infrastructuur, energie en economische ontwikkeling in samenhang worden bekeken. Provinciaal beleid moet ontwikkelingen mogelijk maken, oplossingen versnellen en niet leiden tot extra beperkingen.

Voor gebieden waar beschermde natuur én veel ontwikkelopgaven samenkomen, werken we met gebiedsagenda's. Per gebied bekijken we waar maatregelen het meeste effect hebben en waar ontwikkeling mogelijk kan worden gemaakt. Vrijwilligheid blijft het uitgangspunt en uitkoop blijft het laatste middel.

Boeren, tuinders en andere ondernemers zijn een belangrijk onderdeel van de oplossing en spelen een cruciale rol bij innovatie, verduurzaming en emissiereductie. Daarom hebben we in de aanpak oog voor een gezonde en toekomstbestendige bedrijfsvoering. Vrijgekomen stikstofruimte benutten we waar mogelijk voor ontwikkelingen die bijdragen aan economische groei én verdere emissiereductie. Zo brengen we ontwikkelingen die al veel te lang vastzitten weer op gang. Bovendien zetten we ons in voor een snelle legalisatie van PAS-melders en interimmers, zodra dit juridisch mogelijk is.

Tegelijkertijd blijft een sterke land- en tuinbouw van groot belang voor Noord-Holland. Boeren en tuinders zorgen voor ons voedsel, beheren het landschap en dragen bij aan economische activiteit, innovatie en leefbaarheid in het landelijk gebied. De VVD wil volop ruimte bieden aan een toekomstbestendige land- en tuinbouw die economisch rendabel blijft en tegelijkertijd bijdraagt aan natuur-, water- en klimaatdoelen. Daarnaast versoepelen wij de regels voor nevenactiviteiten, zodat we gemeenten meer ruimte bieden om aan boeren en tuinders meer mogelijkheden te bieden om aanvullende inkomsten te genereren.

Dit gaan we doen:

- Wij pleiten voor landelijke regie op het stikstofvraagstuk, met duidelijke doelen, juridische zekerheid en voldoende Rijksmiddelen, maar met volop ruimte voor een Noord-Hollandse aanpak.
- Wij kiezen voor meten, monitoren en innovatie boven generieke beperkingen.
- Wij werken met gebiedsgericht maatwerk en ontwikkelagenda's voor gebieden waar natuurherstel, landbouw, woningbouw, energie-infrastructuur en economische ontwikkeling samenkomen.
- Wij benutten vrijgekomen stikstofruimte voor woningbouw, uitbreiding van de energie-infrastructuur, economische ontwikkeling en verduurzaming.
- Wij stimuleren innovaties die aantoonbaar bijdragen aan emissiereductie én een sterkere concurrentiepositie voor boeren en bedrijven.
- Wij bieden boeren perspectief op een toekomstbestendige bedrijfsvoering en erkennen dat zij, samen met andere ondernemers, een belangrijke rol spelen in de oplossing.
- Wij zetten ons in voor een snelle legalisatie van PAS-melders en interimmers zodra dit juridisch mogelijk is.
- Wij hanteren vrijwilligheid als uitgangspunt en zetten uitkoop alleen als laatste middel in.
- Wij stellen per gebied vast welke maatregelen het meeste effect hebben op natuurherstel, emissiereductie en ontwikkelruimte, zodat publieke middelen effectief en efficiënt worden besteed.

- Wij standaardiseren stikstoftoetsen voor veelvoorkomende ontwikkelingen, zodat procedures sneller en voorspelbaarder worden.
- Wij bieden ruimte aan toekomstbestendige land- en tuinbouw die economisch rendabel blijft en tegelijkertijd bijdraagt aan natuur-, water- en klimaatdoelen.
- Wij ondersteunen agrarisch natuurbeheer primair met landelijke middelen.
- Wij betrekken boeren actief bij waterbeheer, natuurbeheer en het toekomstperspectief van het veenweidegebied.
- Wij leggen geen nieuwe provinciale verplichtingen op zonder passende financiële dekking.

5. Drinkwatervoorziening krijgt provinciale prioriteit

Schoon drinkwater is een basisbehoefte van ieder mens. Gelukkig is dit in Noord-Holland al jarenlang een vanzelfsprekendheid, maar we zien een groeiende vraag naar drinkwater. Dit vraagt om nieuwe bronnen, productielocaties en buffers in een provincie waar de ruimte al beperkt is. De beschikbaarheid van drinkwater mag geen belemmering vormen voor de bouw van woningen en de groei van bedrijvigheid in Noord-Holland. De drinkwatervoorziening is vitale infrastructuur en de uitbreiding daarvan mag niet verzanden in langdurige procedures.

Bij drinkwaterprojecten met een bovenregionaal belang neemt de provincie de regie. We versnellen ruimtelijke procedures en brengen gemeenten, drinkwaterbedrijven en andere betrokken partijen bij elkaar.

Dit gaan we doen:

- Wij geven drinkwaterprojecten prioriteit binnen provinciale ruimtelijke procedures.
- Wij maken nieuwe drinkwaterproductielocaties versneld mogelijk en reserveren tijdig voldoende ruimte voor drinkwaterinfrastructuur.
- Wij nemen provinciale regie op drinkwaterprojecten met een bovenregionaal belang.
- Wij wegen de leveringszekerheid van drinkwater nadrukkelijk mee bij ruimtelijke keuzes voor woningbouw, bedrijventerreinen en economische ontwikkeling.
- Wij werken samen met drinkwaterbedrijven, gemeenten en waterschappen aan een toekomstbestendige en betrouwbare drinkwatervoorziening.
- Wij onderzoeken of het Noord-Hollandse duingebied aanvullend kan functioneren als strategische zoetwaterbuffer voor toekomstige drinkwatervoorziening.

6. Waterkwaliteit: schoon water, wel realistisch

Schoon water is van groot belang voor onze natuur, landbouw, recreatie en drinkwatervoorziening. Om de waterkwaliteit te beschermen onderschrijven we het belang van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Tegelijkertijd moeten de doelen haalbaar, uitvoerbaar en betaalbaar zijn. We willen zorgvuldig meten en monitoren welke maatregelen aantoonbaar effect hebben, voordat aanvullende maatregelen worden ingezet. Bij aantoonbare vervuiling geldt het principe: de vervuiler betaalt. De provincie werkt hierbij nauw samen met de waterschappen en andere bevoegde partijen.

Dit gaan we doen:

- Wij voeren de Kaderrichtlijn Water (KRW) op een realistische en betaalbare manier uit.
- Wij meten en monitoren eerst welke maatregelen daadwerkelijk effect hebben, voordat aanvullende maatregelen of handhaving worden ingezet.
- Wij passen het principe ‘de vervuiler betaalt’ toe bij aantoonbare vervuiling.
- Wij werken samen met waterschappen en andere bevoegde partijen aan verbetering van de waterkwaliteit.

7. Water vasthouden en beter benutten

Klimaatverandering zorgt voor langere perioden van droogte én vaker extreme neerslag. Dat vraagt om zuinig watergebruik en meer mogelijkheden om water vast te houden wanneer het beschikbaar is. Dit vergroot onze weerbaarheid tegen zowel wateroverlast als droogte.

We benutten natuurlijke en ruimtelijke mogelijkheden voor waterberging en zoetwaterbuffers. Waterbeschikbaarheid wordt daarnaast een volwaardig onderdeel van ruimtelijke keuzes over woningbouw, bedrijvigheid en andere ruimtelijke ontwikkelingen. Zo blijven inwoners, bedrijven, land- en tuinbouw en natuur ook in droge perioden verzekerd van voldoende water.

Dit gaan we doen:

- Wij nemen waterberging en zoetwaterbuffers standaard mee in gebiedsontwikkelingen en onderzoeken de mogelijkheden van aanvullende zoetwaterbuffers.
- Wij werken samen met waterschappen aan een toekomstbestendig watersysteem.
- Wij houden meer water vast voor droge perioden en vergroten de beschikbaarheid van zoet water.
- Wij stimuleren innovatie voor efficiënter watergebruik door inwoners, land- en tuinbouw en bedrijven.
- Wij bereiden land- en tuinbouw, natuur, bedrijven en inwoners beter voor op perioden van droogte en extreme neerslag.

ECONOMIE, CULTUUR, RECREATIE EN SPORT

ECONOMIE, CULTUUR, RECREATIE EN SPORT

Onze ambitie voor Noord-Holland: Een sterker verdienvermogen en een aantrekkelijke provincie

Wij zijn er trots op dat in Noord-Holland een belangrijk deel van de Nederlandse welvaart wordt verdiend. Daarvoor zorgen ondernemers, het mkb, familiebedrijven, boeren, tuinders en vissers, én sterke economische clusters, zoals de Seed Valley in West-Friesland en de Kop van Noord-Holland, de maritieme sector in Den Helder, de havens en de industrie in het Noordzeekanaalgebied, het foodcluster in de Zaanstreek, de logistieke bedrijvigheid rond Schiphol, de Energy & Health Campus in Petten en het Media Park in Hilversum. Daarmee is Noord-Holland één van de economische motoren van Nederland.

De VVD wil dat die motor goed blijft draaien. Niet alleen voor de economie van vandaag, maar ook voor de economie van de toekomst. Wij zetten in op een Noord-Holland waar voldoende ruimte is voor werkgelegenheid en innovatie, waar het prettig wonen is en waar inwoners en bezoekers kunnen genieten van cultuur, erfgoed, monumenten en recreatie.

De provincie zorgt voor de juiste randvoorwaarden: voldoende ruimte voor bedrijven, goede bereikbaarheid, een betrouwbare energievoorziening en snelle procedures. Tegelijk versterken we de aantrekkingskracht van Noord-Holland door waardevol erfgoed te behouden en toekomstbestendig te maken. Dit doen we door ruimte te geven aan herbestemming en de mogelijkheden voor recreatie te verruimen.

Wonen en werken, economie en leefbaarheid, cultuur, natuur en recreatie; in Noord-Holland komt veel samen. Door functies slim te combineren en de beschikbare ruimte efficiënt te benutten, kunnen deze belangen elkaar versterken. De provincie richt zich daarbij op haar eigen taken. Waar provinciale inzet nodig is, moet duidelijk zijn wat de meerwaarde daarvan is en wie verantwoordelijk is voor de uitvoering en financiering.

Onze ambitie is een Noord-Holland die haar economische koppositie uitbouwt door ruimte te bieden aan ondernemerschap, investeringen en verduurzaming, economische regio's te versterken en een aantrekkelijk leefklimaat te bevorderen voor inwoners, bedrijven en bezoekers. Zo verstevigen we ons verdienvermogen en bouwen we tegelijk aan een provincie waar het nu en later fijn wonen, werken, ondernemen en recreëren is.

Onze keuzes voor Noord-Holland

1. Versterken van ons verdienvermogen

Economische groei en werkgelegenheid zijn geen vanzelfsprekendheden. We kunnen onze welvaart nu en in de toekomst alleen veiligstellen als bedrijven de ruimte krijgen om te investeren. De fysieke en milieuruimte in Noord-Holland is echter schaars. De VVD wil het Noord-Hollandse verdienvermogen actief versterken.

We beschermen bedrijventerreinen en de bijbehorende milieuruimte en houden ruimte voor maakindustrie, havengebonden bedrijvigheid, logistiek, landbouw, tuinbouw en visserij. Deze

sectoren zijn belangrijk voor onze economie, energietransitie, voedselvoorziening en strategische weerbaarheid. Bovendien bieden zij werk aan vele Noord-Hollanders en spelen zij vaak een cruciale rol in lokale gemeenschappen.

Woningbouw is urgent en noodzakelijk, maar mag niet automatisch ten koste gaan van bestaande bedrijventerreinen en bedrijvigheid. Wij kiezen voor wonen én werken, zodat mensen niet alleen een woning vinden, maar ook dicht bij huis kunnen werken en ondernemen. Als economische ruimte door woningbouw verloren gaat, zoeken we binnen de regio naar een volwaardige oplossing: *eerst compenseren, dan transformeren.*

Ook voor recreatie, toerisme en cultuur is ruimte nodig. Een aantrekkelijke provincie heeft immers een sterk economisch vestigingsklimaat. Door een goede combinatie van ondernemerschap, leefbaarheid, cultuur en recreatie kan Noord-Holland nog aantrekkelijker worden voor inwoners, bezoekers en bedrijven. We zoeken daarom naar slimme combinaties en kijken naar wat wél kan.

Dit gaan we doen:

- Wij beschermen bedrijventerreinen, havens, industriegebieden en de bijbehorende fysieke en milieuruimte.
- Wij maken ruimte voor maakindustrie, logistiek, energie-infrastructuur en de circulaire economie. Wanneer economische ruimte plaatsmaakt voor woningbouw, zorgen we er samen met gemeenten voor dat dit verlies binnen de regio wordt gecompenseerd.
- Wij behouden ruimte voor recreatie, toerisme en cultuur als economische vestigingsfactoren en zorgen voor voldoende ruimte voor de land- en tuinbouw en visserij.
- Wij beschermen en versterken cruciale economische clusters en bereikbaarheidsknooppunten.

2. Ruimte voor ondernemerschap

Ondernemers hebben ruimte nodig om te starten, te groeien, te verduurzamen en te vernieuwen. De VVD kiest voor minder regeldruk, snellere vergunningverlening, kortere procedures en één duidelijk aanspreekpunt binnen de provincie. Ondernemers die willen investeren en verduurzamen kunnen rekenen op een provincie die met hen meedenkt en belemmeringen waar mogelijk wegneemt.

Provinciale subsidies en fondsen zijn toegankelijk en dragen aantoonbaar bij aan economische groei, innovatie, verduurzaming, gezondheid, leefbaarheid, veiligheid en weerbaarheid of regionale ontwikkeling. Alleen zo voegen zij daadwerkelijk waarde toe voor inwoners en ondernemers.

Dit gaan we doen:

- Wij verminderen regeldruk en versnellen vergunningprocedures.
- Wij bieden ondernemers één duidelijk provinciaal aanspreekpunt.
- Wij richten subsidies en fondsen op projecten met aantoonbare economische en maatschappelijke meerwaarde.
- Wij maken provinciale financieringsinstrumenten toegankelijker.
- Wij bieden bedrijven die aantoonbaar verduurzamen waar nodig en verantwoord tijdelijk extra fysieke ruimte of milieuruimte, zodat zij de benodigde investeringen kunnen doen.

3. Innovatie, talent en toekomstbestendige economie

Willen we in Noord-Holland de economie van morgen bouwen, dan moeten we onze ondernemers, vakmensen en kennisinstellingen daar de ruimte en vrijheid voor geven. Juist zij zorgen voor innovatie, kansen en oplossingen voor de uitdagingen van vandaag en morgen. Noord-Holland beschikt over sterke kennisclusters en innovatieve bedrijven. Om die positie te behouden, stimuleren we de samenwerking tussen onderwijs, overheid en bedrijfsleven. We willen onze positie verder uitbouwen op onder meer AI, zaadveredeling, biotechnologie, life sciences, maritieme technologie en duurzame energie.

De provincie stimuleert een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en bevordert de samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid. Een sterke economie vraagt immers niet alleen om ruimte en kapitaal, maar ook om voldoende vakmensen en wetenschappelijk talent.

Binnen haar economische en ruimtelijke rol brengt de provincie bedrijven, onderwijsinstellingen en regio's samen om bij te dragen aan het terugdringen van personeelstekorten. Provinciale ondersteuning richten we uitsluitend op initiatieven die aantoonbaar zorgen voor meer vakmensen en betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Op deze manier versterken we onze economie én vergroten we de kansen voor werkzoekenden.

Dit gaan we doen:

- Wij versterken Noord-Holland als koploper op het gebied van AI, zaadveredeling, biotechnologie, life sciences, maritieme technologie en duurzame energie.
- Wij stimuleren samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid en brengen hen samen om oplossingen te ontwikkelen voor personeelstekorten en een betere aansluiting op de arbeidsmarkt.
- Wij richten provinciale ondersteuning uitsluitend op initiatieven die aantoonbaar leiden tot meer vakmensen en betere aansluiting op de arbeidsmarkt.
- Wij zorgen voor een sterke Economic Board, ook voor Noord-Holland Noord, als platform voor een betere samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen.
- Wij evalueren de ROM InWest en het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord om te beoordelen of hun doelstellingen en uitvoering voldoende aansluiten bij de behoeften van ondernemers en bedrijven.

4. Tata Steel

We blijven ons inzetten voor de transitie van Tata Steel naar groen staal, zodat de toekomst van de IJmond schoner en gezonder wordt en economisch sterk blijft. De verduurzaming van de staalindustrie draagt niet alleen bij aan de economie en werkgelegenheid in onze provincie, maar ook aan een gezondere, vitale en toekomstbestendige leefomgeving in de IJmond en de strategische autonomie van Nederland. Groen staal kan het vliegwiel zijn voor een innovatieve, duurzame en circulaire maakindustrie, niet alleen bij Tata Steel, maar juist ook bij het mkb, Techport en startups.

We blijven inzetten op het versterken van de samenwerking tussen provincie, IJmondgemeenten, Rijk, omgevingsdienst en GGD. Gezamenlijke inzet blijft nodig voor innovatie en verduurzaming, waar nodig aanscherping van wet- en regelgeving en vergunningverlening, en monitoring van gezondheidseffecten.

Als provincie faciliteren we de fysieke ruimte en energie-infrastructuur die nodig zijn voor groen staal. Verder versterken we de meting en monitoring van schadelijke emissies en het toezicht

daarop. Bovendien handhaven we consequent wanneer wettelijke normen of gemaakte afspraken niet worden nageleefd. De inzet van de provincie is er vooral op gericht dat procedures voor de vergroening van de staalproductie zorgvuldig, maar zonder onnodige vertraging worden doorlopen.

Dit gaan we doen:

- Wij faciliteren de vergroening van Tata Steel en de ontwikkeling van groen staal.
- Wij combineren verduurzaming met behoud van werkgelegenheid en strategische industrie.
- Wij zorgen voor voldoende fysieke ruimte, energie en energie-infrastructuur.
- Wij versterken de meting en monitoring van emissies en gezondheidseffecten.
- Wij handhaven wanneer wettelijke normen of gemaakte afspraken niet worden nageleefd.

5. Cultuur en erfgoed: behouden door gebruik

Cultuur en erfgoed maken Noord-Holland aantrekkelijk om te wonen, werken en recreëren. Zij geven onze dorpen en steden karakter en vertellen zo het verhaal van onze provincie. Wij maken verstandig gebruik van publiek geld. We behouden wat waardevol is en stimuleren cultureel ondernemerschap. Cultuur moet verbinden, inspireren en toegankelijk zijn.

De provincie richt zich hierbij op haar wettelijke monumententaken, erfgoed van bovenlokaal belang en cultuur met maatschappelijke of economische meerwaarde. Bovenwettelijke taken en subsidies worden afgebouwd wanneer die provinciale meerwaarde onvoldoende aantoonbaar is.

Erfgoed blijft het beste behouden als het wordt gebruikt als onderdeel van het dagelijkse leven. Om erfgoed levend te houden geven we ruimte aan restauratie, herbestemming en verduurzaming van monumenten voor wonen, werken, horeca, recreatie, cultuur en maatschappelijke functies.

We beperken de provinciale monumentenstatus tot objecten met een provinciale relatie of specifiek provinciaal belang. We gaan zorgvuldig om met beschermd erfgoed, maar de UNESCO-werelderfgoedstatus mag geen blokkade zijn voor passende functiecombinaties of maatschappelijk belangrijke ontwikkelingen, zoals woningbouw en infrastructuur. Door behoud en ontwikkeling aan elkaar te verbinden, houden we ons erfgoed toekomstbestendig.

Dit gaan we doen:

- Wij richten provinciale steun op erfgoed, monumenten en cultuur met aantoonbare bovenlokale meerwaarde.
- Wij stimuleren restauratie, herbestemming en verduurzaming van monumenten.
- Wij stimuleren hergebruik van erfgoed voor wonen, werken, horeca, recreatie en maatschappelijke functies.
- Wij beoordelen provinciale regels rond UNESCO-werelderfgoed kritisch op noodzaak, proportionaliteit en ruimte voor passende ontwikkelingen.

6. Ruimte voor cultureel ondernemerschap

Cultuur verrijkt onze samenleving door talent de ruimte te geven en steden en dorpen levendig te maken. Het draagt daarmee bij aan een aantrekkelijk woon- en vestigingsklimaat. Culturele instellingen en organisatoren moeten zoveel mogelijk ruimte krijgen om een groot publiek te bereiken, samen te werken en eigen inkomsten te genereren. Minder regeldruk en meer publiek-private samenwerking maken cultuur sterker en minder afhankelijk van structurele subsidies.

Met die ambities stimuleren we samenwerking tussen gemeenten, culturele instellingen en ondernemers. Door krachten te bundelen kunnen culturele initiatieven meer mensen bereiken. De provinciale steun is bij voorkeur tijdelijk en gericht op samenwerking, bereik, vernieuwing en bovenlokale meerwaarde.

Dit gaan we doen:

- Wij versterken cultureel ondernemerschap en publiek-private samenwerking.
- Wij stimuleren culturele instellingen om meer eigen inkomsten te genereren en minder afhankelijk te worden van subsidies.
- Wij vereenvoudigen procedures en verminderen administratieve lasten voor culturele instellingen en organisatoren.

7. Recreatie en sport voor iedereen

Noord-Holland heeft unieke landschappen, watergebieden, recreatievoorzieningen en evenementen, waar je heerlijk kunt wandelen, fietsen, varen, vissen, sporten en ontspannen. Wij willen dat inwoners dicht bij huis en bezoekers van onze provincie daarvan kunnen genieten. Recreatie is geen luxe. Het draagt bij aan gezondheid, ontmoeting, ontspanning en levendigheid van gebieden en levert een belangrijke bijdrage aan de economische ontwikkeling. Recreatie nemen we vanaf het begin mee in gebiedsontwikkeling, zodat nieuwe woon- en werkgebieden ook voldoende ruimte bieden voor ontspanning, sport en bewegen.

Een aantrekkelijke provincie vraagt om voldoende ruimte voor recreatie. De provincie zorgt met het oog daarop voor voldoende ruimte voor verblijfs- en dagrecreatie, agrotoerisme, hengelsport, congressen en evenementen, met oog voor landschap, natuur en een goede balans tussen bewoners en bezoekers. We investeren gericht in recreatiemogelijkheden met een regionale functie en in goede, veilige fiets-, wandel- en vaarverbindingen.

Sport en bewegen zijn voor veel van onze inwoners een belangrijk onderdeel van hun dagelijks leven. Naast dat het gezond is, verbindt het mensen. De provincie kan hier een bijdrage aan leveren door sportevenementen te faciliteren. Dit kan door regeldruk te verminderen en vergunningsprocedures te versnellen en te vereenvoudigen, zeker als een evenement jaarlijks wordt herhaald.

Dit gaan we doen:

- Wij investeren in recreatiegebieden met een regionale functie.
- Wij verbeteren fiets-, wandel- en vaarverbindingen in en naar recreatiegebieden.
- Wij nemen recreatie en sport vanaf het begin mee in gebiedsontwikkelingen.
- Wij zorgen dat nieuwe woongebieden voldoende ruimte bieden voor sport, ontspanning en recreatie.
- Wij verminderen regeldruk en versnellen en vereenvoudigen vergunningsprocedures bij provinciale sportevenementen.

8. Ondernemers en recreatieschappen sterker maken

Recreatieschappen spelen een belangrijke rol bij het beheer van recreatiegebieden, maar kunnen meer op eigen benen staan. Wij willen dat recreatieschappen minder afhankelijk worden van structurele provinciale bijdragen. Om dit mogelijk te maken krijgen zij meer ruimte om inkomsten te genereren via horeca, evenementen, verblijfsrecreatie en recreatieve voorzieningen. Provinciale bijdragen zouden hoogstens een tijdelijke stimulans moeten zijn. Tegen die achtergrond gaan we

onderzoeken hoe we de relaties met de recreatieschappen toekomstbestendiger kunnen vormgeven. Daarbij kijken we bijvoorbeeld naar subsidierelaties als alternatief voor de huidige permanente financiering via gemeenschappelijke regelingen.

Dit gaan we doen:

- Wij geven recreatieschappen meer mogelijkheden om eigen inkomsten te genereren.
- Wij bieden ruimte voor horeca, evenementen, verblijfsrecreatie en nieuwe recreatieve concepten.
- Wij onderzoeken of subsidierelaties effectiever zijn dan deelname aan gemeenschappelijke regelingen met bijbehorende provinciale bijdragen.

9. Aantrekkelijke en veilige recreatiegebieden

Recreatie heeft alleen waarde als inwoners en bezoekers zich prettig en veilig voelen. Dat vraagt om schone en goed onderhouden recreatiegebieden, duidelijke veiligheidsafspraken rond grote evenementen en voldoende toezicht en handhaving. Vervuiling, overlast en onveilig gedrag pakken we gericht aan.

Evenementen die bijdragen aan de economie, leefbaarheid en identiteit van Noord-Holland blijven daarbij van harte welkom.

Dit gaan we doen:

- Wij pakken vervuiling, overlast en onveilig gedrag aan.
- Wij ondersteunen recreatieschappen bij toezicht en handhaving.
- Wij behouden evenementen die bijdragen aan de economie, leefbaarheid en identiteit van Noord-Holland.
- Wij maken duidelijke veiligheidsafspraken voor evenementen.
- Wij vergroten de toegankelijkheid van cultuur en recreatie voor jongeren.

FINANCIËN, BESTUUR EN ORGANISATIE

FINANCIËN, BESTUUR EN ORGANISATIE

Onze ambitie voor Noord-Holland: Een sterke provincie die doet wat nodig is

Noord-Holland staat voor grote opgaven op het gebied van woningbouw, bereikbaarheid, economie en energie. Dat vraagt om een provincie die keuzes maakt, verantwoordelijkheid neemt waar dat nodig is en ruimte laat waar dat kan. Wij geloven dat we alleen op deze manier kunnen bouwen aan een provincie waar mensen graag willen wonen, werken en ondernemen.

De VVD wil een provincie die financieel gezond is en haar kerntaken goed uitvoert. We houden de lasten laag, werken doelmatig en sturen op resultaten. Daarbij hoort een professionele organisatie die inwoners en ondernemers snel en goed helpt en een bestuur dat durft door te pakken.

De provincie werkt vanuit duidelijke verantwoordelijkheden. Gemeenten zijn het eerste aanspreekpunt voor inwoners en ondernemers; de provincie neemt de regie wanneer een opgave gemeentegrenzen overstijgt of wanneer provinciale belangen in het geding zijn.

Onze ambitie is een sterke, slagvaardige provincie, met minder regels, die met de typerende Noord-Hollandse nuchterheid doet wat nodig is: financieel gezond, met lage lasten, gericht op haar kerntaken en zorgvuldig in de omgang met belastinggeld. Een provincie die regels eenvoudiger maakt, sneller besluiten neemt en regie pakt wanneer provinciale belangen dat vereisen.

Onze keuzes voor Noord-Holland

1. Lage lasten en gezonde provinciale financiën

De grote opgaven waar Noord-Holland voor staat, vragen om een sterke provincie. Dat begint met gezonde financiën, zodat we ook voor de langere termijn kunnen blijven investeren in bijvoorbeeld woningbouw, bereikbaarheid, economische ontwikkeling en recreatie. We voeren prudent financieel beleid. Dat betekent dat we zorgvuldig omgaan met publieke middelen en de rekening van vandaag niet doorschuiven naar de generatie van morgen. Structurele uitgaven worden betaald uit structurele inkomsten en programma's werken met meerjarige uitgavenplafonds. Niet volledig bestede middelen vloeien weer terug naar de algemene middelen. Alleen voor langjarige, kapitaalintensieve investeringen die niet uit de lopende begroting kunnen worden betaald, is lenen aan de orde.

De VVD wil de lasten voor inwoners en ondernemers zo laag mogelijk houden. Noord-Holland heeft al jarenlang de laagste provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting. Die positie willen we behouden.

Dit gaan we doen:

- Wij financieren structurele uitgaven uitsluitend uit structurele inkomsten.
- Wij werken met meerjarige uitgavenplafonds voor provinciale programma's.
- Wij laten niet-bestede middelen terugvloeien naar de algemene middelen.
- Wij gebruiken leningen uitsluitend voor grote en langjarige investeringen.
- Wij zetten financiële ruimte die ontstaat in voor kerntaken en lastenverlichting.
- Wij behouden de laagste provinciale opcenten van Nederland en verhogen deze niet.

2. Provincie terug naar de kerntaken

De provincie moet doen waar zij voor aan de lat staat, en geen taken van gemeenten of het Rijk proberen over te nemen. Zo is duidelijk waar inwoners en bedrijven kunnen aankloppen en worden publieke middelen effectief besteed. We beoordelen provinciale programma's, subsidies en grondposities daarom kritisch op nut, noodzaak, resultaat en meerwaarde voor Noord-Holland. Strategische grondposities die bijdragen aan woningbouw, energie-infrastructuur, bereikbaarheid en economische ontwikkeling behouden we.

We gaan ook snijden in het aantal samenwerkingsverbanden en bestuurlijke overlegstructuren. We willen minder bestuurlijke drukte, zodat de provincie zich kan richten op de grote uitvoeringsvragen. Als de meerwaarde van een verbonden partij of gemeenschappelijke regeling niet duidelijk is, moet de provincie ermee kunnen stoppen of een andere vorm van samenwerking kiezen.

Bij nieuwe ambities, subsidies, verbonden partijen, gebiedsafspraken en grote projecten toetst de VVD op een aantal aspecten: Is het een provinciale kerntaak? Draagt het bij aan het verdienvermogen, wonen én werken, bereikbaarheid, energiezekerheid, veiligheid of leefbaarheid van Noord-Hollanders? Leidt het tot onnodige bovenwettelijke regels? Is de uitvoering haalbaar? En is duidelijk wie betaalt? Op deze manier maken we inzichtelijk of belastinggeld ook echt wordt besteed aan de belangrijke opgaven van de provincie Noord-Holland. Als een voorstel niet aan deze voorwaarden voldoet, voert de provincie het niet uit of scherpt zij de inzet eerst aan.

Dit gaan we doen:

- Wij beoordelen programma's, subsidies en grondposities kritisch op nut, noodzaak en meerwaarde voor Noord-Holland.
- Wij bouwen activiteiten af die niet bijdragen aan de provinciale kerntaken.
- Wij herijken provinciale grondposities periodiek en behouden strategische grondposities die bijdragen aan woningbouw, energie-infrastructuur, bereikbaarheid en economische ontwikkeling.
- Wij toetsen nieuwe plannen expliciet op provinciale meerwaarde en uitvoerbaarheid.
- Wij verminderen het aantal verbonden partijen en samenwerkingsverbanden waarvan de toegevoegde waarde onvoldoende aantoonbaar is.

3. Sneller, eenvoudiger en slagvaardiger

Inwoners en ondernemers hebben behoefte aan duidelijkheid en voorspelbaarheid: weten wie verantwoordelijk is en hoe snel besluiten worden genomen. Zij moeten niet onnodig lang wachten op een vergunning en al helemaal niet verdwalen in regels en loketten.

De VVD wil een provincie die eenvoudiger werkt, regeldruk verlicht, sneller beslist en duidelijker communiceert. Vergunningen moeten sneller worden afgehandeld. We richten een provinciale

taskforce vergunningverlening in die onderzoekt waar procedures sneller en effectiever kunnen en hoe de administratieve lasten voor (mkb-)ondernemers omlaag kunnen. De taskforce vergunningverlening ontwikkelt hierbij één provinciale werkwijze met duidelijke termijnen, één aanspreekpunt en parallelle behandeling van onderzoeken en procedures. De provincie hanteert daarbij geen onnodige bovenwettelijke regels boven op Europese en nationale wetgeving.

Snelle besluitvorming vraagt ook om het vroeg betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties op een moment dat plannen nog beïnvloedbaar zijn. Goede participatie zorgt niet alleen voor meer draagvlak, maar kan ook leiden tot betere plannen. De provincie maakt vooraf duidelijk waar participatie wel en niet over gaat, welke publieke belangen vaststaan en wanneer een besluit moet worden genomen. Participatie is bedoeld om plannen beter en uitvoerbaarder te maken, niet om noodzakelijke beslissingen uit te stellen. Hierbij is het essentieel om na afloop uit te leggen wat er met de inbreng is gedaan.

Bij de grote provinciale projecten kiezen we voor één uitvoeringsaanpak. Wonen, economie, energie, mobiliteit, water en natuur worden vanaf de start in samenhang ontwikkeld. Zo maken we meer mogelijk met dezelfde ruimte. Onderzoeken, procedures en besluitvorming laten we zoveel mogelijk parallel verlopen om onnodige vertraging te voorkomen en de uitvoerbaarheid te verbeteren.

Dit gaan we doen:

- Wij richten een provinciale taskforce vergunningverlening in die procedures sneller, eenvoudiger en voorspelbaarder maakt.
- Wij schrappen onnodige provinciale regels en voorkomen een provinciale kop op Europese en landelijke regelgeving. Er wordt een concrete en meetbare doelstelling vastgelegd voor het schrappen en vereenvoudigen van provinciale regels en het verkorten en vereenvoudigen van procedures. De provincie rapporteert jaarlijks over de resultaten.
- Wij verbeteren de digitale dienstverlening, zodat informatie eenvoudig te vinden is en communicatie begrijpelijk is voor inwoners en ondernemers.
- Wij sturen op duidelijke beslistermijnen en tijdige communicatie met initiatiefnemers.
- Wij ontwikkelen wonen, economie, energie, mobiliteit, water en natuur vanaf de start in samenhang.
- Wij laten onderzoeken, vergunningverlening en besluitvorming waar mogelijk parallel verlopen.
- Wij maken vooraf afspraken over bevoegdheden, planning, financiering en verantwoordelijkheden.

4. Een weerbare provincie

De provincie moet bestand zijn tegen ondermijning, corruptie, ongewenste beïnvloeding en digitale dreigingen. Een betrouwbare en integere overheid is een voorwaarde voor het vertrouwen van inwoners en ondernemers. We beschermen vitale infrastructuur en versterken de cyberweerbaarheid van de provinciale organisatie.

Het weerbaarheidsprogramma wordt voortgezet. Bedreiging en intimidatie van politici, bestuurders en ambtenaren zijn onacceptabel. Iedereen die zich inzet voor de democratie moet zijn of haar werk veilig en onafhankelijk kunnen doen. Intimidatie en bedreiging ondermijnen alles waar we als VVD voor staan.

Ook bij grondtransacties, aanbestedingen en subsidies zijn we extra alert op ondermijnende criminaliteit en belangenverstrengeling om zo het vertrouwen in een integere en betrouwbare overheid te beschermen.

Dit gaan we doen:

- Wij zetten het weerbaarheidsprogramma voort.
- Wij versterken de aanpak van ondermijning en cybercriminaliteit.
- Wij beschermen vitale infrastructuur tegen fysieke, digitale en geopolitieke dreigingen.
- Wij scherpen controles aan bij subsidies, aanbestedingen en grondtransacties om ondermijnende criminaliteit en belangenverstrengeling tegen te gaan.
- Wij beschermen ambtenaren, politici en bestuurders tegen bedreiging en intimidatie.

5. Samenwerken en ruimte geven

Gemeenten zijn het eerste aanspreekpunt voor inwoners en ondernemers, omdat zij hun inwoners en bedrijven het beste kennen. De provincie werkt vanuit vertrouwen samen met gemeenten en andere overheden. Zij neemt alleen de regie wanneer een opgave de gemeentegrenzen overstijgt of provinciale belangen in het geding komen.

De provincie houdt interbestuurlijk toezicht op de financiële positie en bestuurskracht van gemeenten en waterschappen, maar grijpt alleen in wanneer dat noodzakelijk is. Bij grote bovenlokale opgaven neemt de provincie duidelijk haar eigen verantwoordelijkheid.

Dit gaan we doen:

- Wij versterken de samenwerking met gemeenten bij grote opgaven.
- Wij nemen regie wanneer provinciale belangen dat vereisen.
- Wij beperken bestuurlijke drukte en dubbele overlegstructuren.
- Wij houden toezicht op gemeenten en waterschappen waar de wet dat van ons vraagt.
- Wij voorkomen dat de provincie structureel taken van gemeenten of het Rijk overneemt.

6. Professionele vergunningverlening, toezicht en handhaving

Inwoners en bedrijven moeten kunnen rekenen op deskundige, voorspelbare en consequente vergunningverlening en handhaving. Juist in een provincie waar de ruimte schaars is en wonen en werken hand in hand gaan, zijn duidelijkheid, kwaliteit en rechtszekerheid van groot belang.

We versterken de slagvaardigheid, samenwerking en specialisatie van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten, vooral bij complexe industrie, energieprojecten en zeer zorgwekkende stoffen. We onderzoeken welke schaal en taakverdeling nodig zijn om schaarse expertise beter te benutten, zodat de veiligheid van de leefomgeving verbetert en de vergunningverlening en handhaving nog beter kunnen worden uitgevoerd. Een fusie sluiten we niet uit. De provincie stelt duidelijke prestatieafspraken over kwaliteit, doorlooptijden en handhaving.

Dit gaan we doen:

- Wij versterken de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
- Wij verbeteren samenwerking tussen de Noord-Hollandse omgevingsdiensten.
- Wij bundelen schaarse expertise rondom industrie, energieprojecten en zeer zorgwekkende stoffen.
- Wij maken duidelijke afspraken over kwaliteit, doorlooptijden en handhaving.

- Wij onderzoeken welke schaal en organisatie het meest effectief is voor de uitvoering, waarbij een fusie niet wordt uitgesloten.

7. Asiel

Asielbeleid is in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van het Rijk en niet van de provincie. Wij voeren de wettelijke provinciale taken uit en blijven bij het Rijk aandringen op maatregelen om de instroom te beperken. Tegelijk sluiten we onze ogen niet voor de gevolgen voor gemeenten en inwoners. We merken dagelijks dat gemeenten in onze provincie voor grote uitdagingen komen te staan. De provincie heeft hierin soms een ruimtelijke rol en zorgt alleen voor afstemming wanneer bovenlokale effecten dat noodzakelijk maken. We vinden het belangrijk dat hierbij duidelijkheid wordt gegeven aan gemeenten en inwoners over ieders rol en verantwoordelijkheden.

Dit gaan we doen:

- Wij dringen bij het Rijk aan op maatregelen die de instroom beperken.
- Wij voeren regie op bovenlokale ruimtelijke afstemming wanneer dat noodzakelijk is.
- Wij stellen veiligheid, beheersbaarheid en leefbaarheid centraal bij opvanglocaties.
- Wij geven asielopvang geen automatische voorrang boven woningbouw of bedrijventerreinen.
- Wij voeren uitsluitend de wettelijke provinciale taken uit.

8. Noord-Holland sterker in Europa

Europese regelgeving heeft steeds meer invloed op Noord-Holland, maar Europa biedt ook kansen. Veel besluiten die in Brussel worden genomen, hebben direct gevolgen voor onze inwoners, ondernemers, boeren, tuinders, vissers en industrie. Wij willen dat de provincie niet afwacht, maar aan tafel zit. De provincie moet meer invloed uitoefenen op Europese regelgeving om de Noord-Hollandse belangen te behartigen en Europese subsidies en middelen binnen te halen voor de Noord-Hollandse economie en de grote opgaven waar onze provincie voor staat. Door in een vroeg stadium al betrokken te zijn, kunnen we de Noord-Hollandse belangen beter beschermen en kansen benutten.

Dit gaan we doen:

- Wij versterken onze positie in Brussel en beïnvloeden Europese regelgeving die Noord-Holland raakt.
- Wij benutten Europese fondsen voor woningbouw, innovatie, energie en bereikbaarheid.
- Wij koppelen Europese inzet direct aan Noord-Hollandse belangen en projecten.

REGIONALE SPEERPUNTEN

REGIONALE SPEERPUNTEN

Regio	Speerpunten
Kop van Noord-Holland	• Versterken van Den Helder als offshore- en energiehaven en ontwikkeling van waterstof en energie-infrastructuur. • Zorgen voor voldoende ruimte voor marine en maritiem cluster in Den Helder. • Verbeteren bereikbaarheid Den Helder en Texel door aanleg Ravelijnbrug. • Pleiten bij Rijk voor omlegging Rijksweg N9 achter dorpen Sint Maartensvlotbrug en Burgervlotbrug. • Onderzoek naar haalbaarheid van vaste oeververbinding over Noordhollandsch Kanaal ter ontlasting van de vlotbruggen. • Stimuleren van woningbouw bij Schagen-Oost.
Regio Alkmaar	• Uitbreiding van bedrijventerreinen Boekelermeer en Breekland. • Realiseren nieuwe afslag A9 bij Heiloo. • Verbeteren doorstroming op ring Alkmaar, waaronder aanpakken van spoorbrug over N242 bij Heerhugowaard. • Opwaarderen van N242 tussen Alkmaar en Verlaat.
West-Friesland	• Stimuleren van innovatieve land- en tuinbouw in en rondom Seed Valley met ruimte voor laboratoria, kassen en proefvelden. • Versterken van AgriTech en samenwerking tussen onderwijs, overheden en bedrijfsleven. Met daarbij een betere benutting van Greenport Noord-Holland Noord. • Onderzoek naar verdubbeling van laatste deel van Westfrisiaweg. • Stimuleren van woningbouw bij Opperdoes (Soppediep), Poort van Hoorn en Hoogkarspel-Zuid. • Aandringen op snelle verbetering en openstelling Houtribdijk voor zwaar vrachtverkeer. • Uitbreiding van bedrijventerreinen WFO bij Zwaagdijk-Oost en Vredemaker bij De Goorn.
Zaanstreek-Waterland	• Bespoedigen van woningbouw aan linten van bijvoorbeeld Landsmeer, Oostzaan en de diverse dorpen binnen de gemeente Zaanstad. • Op agenda houden van verbinding A8-A9 als echte oplossing om N203 te ontlasten. • Realiseren onderdoorgang in N247 bij Broek in Waterland. • Realiseren van beter Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) tussen Zaanstreek en Amsterdam-Noord.

IJmond	• Beschermen van bedrijfs- en milieuruimte voor staal-, maak- en havenindustrie. • Realisatie van Energiehaven IJmond en steun voor de ontwikkeling van de Transitie Campus IJmond. • Aandringen bij Rijk op snelle vernieuwing en uitbreiding van Spui- en Gemaalcomplex IJmuiden en renovatie van sluizen bij IJmuiden en Oranjesluizen. • Op agenda zetten van Velserboog als verbindingsweg tussen N208 en A22/A9.
Zuid-Kennemerland	• Verbeteren van bereikbaarheid van kust van Zandvoort en Bloemendaal aan Zee. • Realisatie van Bus Rapid Transit (metrobus) tussen Haarlem, Schiphol en Amsterdam Zuid. • Terug op agenda zetten van robuuste oost-west verbinding tussen Haarlemmermeer en Duin- en Bollenstreek.
Amstelland-Meerlanden	• Op agenda houden van doortrekken Noord/Zuidlijn naar Schiphol en Hoofddorp. • Behouden van hubfunctie van Schiphol en versterken van bedrijventerreinen en logistieke functies van Schiphol-Oost, Schiphol-Rijk en Schiphol Trade Park. • Verbeteren van bereikbaarheid van Schiphol-Oost en Greenport Aalsmeer door opwaardering van N201 en N231. • Ruimte bieden voor datacenters binnen bestaande clusters onder zeer strikte voorwaarden voor goede inpassing en energie- en waterverbruik.
Amsterdam	• Beschermen van bedrijfs- en milieuruimte in Westelijk Havengebied en Amsterdam-Noord. • Op agenda houden van doortrekken Noord/Zuidlijn naar Schiphol en Hoofddorp. • Versterken van Tech, AI, Life Sciences en zakelijke dienstverlening.
Gooi en Vechtstreek	• Pleiten bij Rijk voor vergroten capaciteit van de A1 en voortzetting van project corridorhub (P+R-voorzieningen plus overstap op OV) langs A1. • Realiseren van beter Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) tussen Almere, 't Gooi en Utrecht Science Park. • Versterken van recreatie op en rond water met aandacht voor veilige vaarverbindingen en aanpakken van onveilig vaargedrag, overlast en wildgroei van waterplanten. • Goede busverbindingen voor dorpen en toeristische trekpleisters.